

KENT STATE
UNIVERSITY
KENT, OHIO 44242

TEXAS SOUTHERN UNIVERSITY
HOUSTON, TEXAS 77060

LOYOLA UNIVERSITY OF CHICAGO

MARSHALL UNIVERSITY LIBRARY
MUNTINGTON, WEST VIRGINIA 26041

The College of William and Mary in Virginia

FORREST R. POLK LIBRARY

UNIVERSITY OF WISCONSIN—OSHKOSH, WISCONSIN 54901

CALIFORNIA STATE UNIVERSITY • LOS ANGELES

UNIVERSITY OF SAN FRANCISCO
SAN FRANCISCO, CALIFORNIA 94117

MEMPHIS STATE UNIVERSITY
MEMPHIS, TENNESSEE 38111

September 6, 1972

John Brinker Library

The Honorable Berhanou Binko
78 North Main Street
Orono, Maine

Dear Mr. Binko:

We gratefully acknowledge receipt today of two copies of your excellent little book *I Stand Alone* which, in most interesting fashion, recounts your experience in the United States and some of the events which took place after your resignation from your high office as Ambassador to the White House of Haile Sellassie, Emperor of Ethiopia.

Yours is a fascinating story of exile, quite well told. It will be a valued addition to our collection and we deeply appreciate your courtesy in sending us copies of this volume.

Sincerely yours,

Lester J. Pauncion, Jr.
Lester J. Pauncion, Jr.
Director of Libraries

LJP:hc

From the Library of

ፍጥረት አጥባቂ ወልደ ዮሐንስ
FESSEHA ATLAH WOLDE YOHANNES

መ ቅ ድ ም :

Handwritten signature

ም ጥ ም : ኢንጂ : የፈጠራ : መልክ : ለመስጠት : እንደጓዙ : ገረጾ
ትን : ያልተገኘ : " ድራማዊ " ቃላት : ሊኖሩበት : አልቦ : ዘመድ :
ተባሉ : የተሰየመው : የዚህ : መጽሐፍ : አብዛኛው : ክፍል : ውስተኛ : ቃላት : ነ
ው :: ግን : በታሪኩ : ውስጥ : የተጠቀሱት : ሰዎች : - ግልጽ : በሆነ : ያስገኛል : -
ሲሳቸው : ተለውጧል ::

መጽሐፉ : ከመታተሙ : በፊት : ረቂቅ : ነገሮች : መጻፍት : አንዱ :
የኢግሪስቴን ሻሊዝም : ፍልስፍና : ያለበት : ደመሰሳል : ሲል : የሰጠው : ተረዝ
በት : (observation) ይራሲውን : አስደንቆታል :: መቼም : ኢግሪስቴን ሻሊዝም
ምን : ሳይነት : አስተሳሰብ : እንደሆነ : በቀላሉ : አብራራት : ለመግለጽ : አብቻ
ጋራ : መሆኑን : የሰጠው : ሰው : አደጋ ምን : ገሰሱ : አስቀድሞ : ከምሳካውያ
ን : (goodly) ኔና : አምላክ : አልባ : (ungoodly) በሚባሉ : ሁከት : ቃላት : አ
መደብ : ተዘግቶ : ሲታይ : የተመራማሪዎች : መስተሐልደ : (moral) በመ
ወሳወል : ሳይ : እንደሚጥሉ : አያጠራጥርም :: ግን : በመታደል : ኢግሪስቴን ሻሊዝ
ዎች : የሚያስተባብር : አንዱ : ዋና : ነጥብ : አለ : ይኸውም : " መኖሩ : የሚ
ታወቀው : ንሽፈረኛ : እምቢ : ለማለት : ስፍል : ነው : " የሚለው : አስተ
ሳሰብ : መሆኑን : አሳይ ::

ኢግሪስቴን ሻሊዝም : የሚባለውን : ፍልስፍና : ደከተሳል : የሚባል : ሰ
ው : አስገሁን : በኢትዮጵያ : ውስጥ : ስለታወቀው : አልፎ : አልፎ : የአንድ
ንድ : ሰዎች : ስም : መጠቀም : ይቻላል : - አምላክ : ፊት : ውሳኔ : ስለታወቀ
ኢግሪስቴን ሻሊዝም : እየተባለ : በመጠራው : ቤተ : ቅውልድ : ክፍል : ናቸው :: ምንም
ኢንጂ : ስለኢግሪስቴን ሻሊዝም : ወይም : ሌላ : የምሳሌውን : ፍልስፍና : ያነበ
ሱት : መጽሐፍ : ስለሚኖር : በተፈጥሮ : ብላህ : የሆነ : መስተሐልደ : (moral)
ነበራቸው :: ስለዚህም : ገንኋጋሪቸው : የሚሰሙት : ቃላት : ከኢግሪስቴን ሻሊዝ
ዝም : ፍልስፍና : ይቀረጣሉ :: ከዚህም : በቀር : አደጋውን : ለመመል
ከት : አጋጣሚ : ያገኘ : ሰው : በፍጹም " individualist " መሆኑን :
ለመረዳት : አያስቸግረውም :: ሁል : ጊዜ : ንሽፈረኛ : እምቢ : ስለሆነ ::

ኢግሪስቴን ሻሊዝም : አስተሳሰባቸው : ለማሳሰብ : አብዛኛው
ን : ጊዜ : የሚጠቀሙት : ቃላት : ፈጠራዊ : ቃላት : ሆኖች : ለሁሉ
ች : እንደሆኑ : ታወቀው : ገንዘብ : በድራማ : መልክ : ገብተዋል : የ
ሥነ : ጥበብ : ሥራዎች : Cool Hand Luke የተባለው : በፊትም : የታ
የው : ተገባታች : ሥራ : ንሽፈረኛ : እምቢ : ለተባለው : አስተሳሰብ :
ገጥተዋል : የሆነ : የአቀጣጠል : ማሳተፍ : አድርጎታል ::

በአልቦ : ዘመድ : ውስጥ : የቀረበው : የአቶ : ፀሐቤ : መንከር :

ታሪክ: አሻራረኝ = ኢምቢ = የሚለውን: የሰውን: ልብ: ቆራጠኝነትና:
የመጓፈቅን: ሂደት: ጥንካሬ: ለመግለጽ: አንዲባዝረ: አንድጠራጥም:: ግን:
በዚህ: መጽሐፍ: የኢጳጵስቲንሻኒዝምን: ፈትሶ: ነገር: (theme) አስፋፍ:
ቶ: ለኢትዮጵያዊ: አንገቢ: ለሰቅረብ: ያራረው: ምኞት: ወይም: አሳማ:
ኢንዱሴሪው: ማረጋገጥ: ይፈቅዳል::

ይህ: መጽሐፍ: የሚያተኩረው: ነገር: ቢኖር: የሚከተለውን:
መሆን: አለበት:-

ብቻህን: ለመቆም: ተዘጋጅ:- ል
ጅ: ወንድም: ኢህት: ዘመድ: የሚ
ገሱት: ነገሮች: የምቻት: ጊዜ: ጊ
ጦችና: ከጌፋራዎች: ናቸው::

ይህ: መጽሐፍ: በዘጠኝ: ምዕራፎች: ነው: የቸዘጋጅ:
ው:: ለጊዜው: ሦስቱ: ምዕራፎች: ብቻ: በዚህ: ጥራዝቀር
በዋል: ያራረው: መጽሐፍን: በሙሉ: ለማተም: የሚያስች
ል: ምቹ: ጊዜ: አየጠበቀ: ነሰ::

ምዕራፍ: 6

መወደስ:

ክልቦ = ዘመድ: ጊዜ: ትዋርዶ:

ወይከውን: ባዕደ: ጊዜ: ትዋርዶ: ዘመድ:

ኢመስ: ደቀሌዓል: በግብረተ: ሥጋ: ማዕድ:

ጥቀ: ዘመደ: ወጥቀ: ነገድ:

ባዕድ: ይዛመድ:

ኢምባቢ: ክልቦ: ነገድ: ወኢምባቢ: ክልቦ: ትወልድ::

ቦባሂ = ተስክልዎ: ለሐዋርያ: አይሁድ:

ሃዲገ: ፈጣሪሁ: ወቅመ: ምስሉ: ባዕድ::

ዘመድስ: ዮሐንስ: ወልደ: ነጌድጌድ:

ኢተፈልጠ: ምስሉ: ኢሙ: ኢስከነ: መቃብረ: ይወርድ::

ይህ = ከዚህ: በላይ: የሚነበበው: መወደስ: ቅኔ: ከተደረሰ: ወደ:
፫፫ ሃመታት: ይህል: ይጠጋል:: ግን: የያዘውን: ትምህርት: ምክብር: (Wisdom)
ዘመናት: ሊያስረጁትና: ዋጋውን: ሊቀንሱበት: አይችሉም:: የነውን: ልጅ: ተ
ፈጥሮና: የአኗኗሩን: ጠገደ: ባሚመራው: ሰዎች: ሁሉ: ሁል: ጊዜ: እርምብ
ና: ለምለም: ሆኖ: ነው: የሚያገኙት:: ቅኔውን: የቀቀኙት: የጌንዲሩንጌ
ሥ: የአፄ: ዳዊት: ፍቅሩ: ነገሥት: አውጪ: መምህር: ኤርምያስ: ናቸው:
ይገላል:: በንጉሡ: የዙፋን: ችሎት: ትልቁን: የሕግ: መጽሐፍ: በአቶሮን
ስ: ዘርግተው: ገለጥ: አድርገው: በግዕዝኛ: ካነበቡት: በኋላ: “አንተ:
ኢድሚህን: ሙሉ: ትታሰራለህ!” ወይም: “አንተ: ሞት: ይገግኻል!” እያ
ሉ: በየአንዳንድ: ዜጋ: ላይ: የመጪረኝውን: የቅጣት: ፍርድ: የሚወስኑ: ገ
ፍተኛ: ባለሥልጣን: ስለነበሩ: ኢርሳቸውን: የማይረራና: የማይከብር: ሰው:
አልነበረም::

መቻም = በዓለማዊ: ሥልጣናቸው: ተደስተው: አንዲት: መጥፎ:
አድል: ሳይደርስባቸው: አንዲተቅግረሩ: አድሚያቸውን: የሚጨርሱ: ሰዎች:
በታሪክ: ውስጥ: በጣም: ጥቂቶች: ናቸው:: መምህር: ኤርምያስ: ባለመቻ
ደል: ከጥቂቶች: አንዲቸው: ለሆኑ: አልቻሉም:: ስለዚህም: በድንገት: ሳይ
ታሰብ: ከንጉሡ: ተቀያየሙና: ከባለሚሳኑ: የክብር: ስፍራቸው: ተዋር
ደው: ከአስር: ቢቶ: ገቡ:: ምክንያቱም: እንደሚከተለው: ነበረ::

በዘያን = ጊዜ: የክብር: ኢዋሰጣቴዎሰና: የክብር: ተክሶ: ሃይማኖት:

ገዳማት፡ መምህራን፡ በሃይማኖት፡ "ደክቅሪ፡" ምክንያት፡ ተጣልተው፡ ደግሞ፡ ነበር፡ ስለመሥጢር፡ ሥጋዊና፡ ስለቅብከት፡ መገፈሱ፡ ቅዱስ፡ ያሳዩት፡ ያስተሳሰብ፡ ልዩነት፡ እርሶበርሳቸው፡ በጽዋና፡ ተገባብተው፡ ለማስታረቅ፡ ስላልቻሉ፡ ክሮክራቸው፡ ከጌጉህ፡ ቸሎት፡ እንዲቀርብ፡ ግዴታ፡ ሆነ፡

መቸም = ነገሥታት፡ በሃይማኖት፡ ጉዳይ፡ ፈጠራዊ፡ ሆነው፡ የሚቀመጡት፡ በጋራነት፡ በጉል፡ የሚያስገቡለት፡ መኖራቸው፡ ነገር፡ ለመጣጣቅና፡ የግላቸውን፡ ሰላም፡ የሚያደፈርሰ፡ አዲስ፡ አስተያየት፡ እንዲፈጠር፡ ለመከፋከል፡ እንጂ፡ የ "ቴዎሎጂ" ትምህርት፡ ጥራቸው፡ አይደለም፡ በዚያ፡ ጊዜ፡ አዲሳዊት፡ የአቡነ፡ ኤዎስጣቲዎስ፡ ገዳም፡ መምህራን፡ የቆሙበትን፡ "ደክቅሪ፡" መደገፍ፡ ጠቃሚ፡ መሰሎ፡ ታደቷቸው፡ ነበር፡ ግን፡ የፍቅሩ፡ ነገሥቱ፡ ሊቅ፡ መምህራ፡ ኤርምያስ፡ ከኤምታቸው፡ ጋራ፡ የሚደሰደሰው፡ ሆኖ፡ ሰላገጽት፡ ከጌጉህ፡ እንብረው፡ ለየት፡ ግዴታ፡ ሆነባቸው፡ ከዚህም፡ የተነሳ፡ ጓጉህ፡ ተቆጥተው፡ ከእርሶ፡ ቤት፡ እንዲገቡ፡ አዘዙ፡

መምህራ = ኤርምያስ፡ የአዲሳዊት፡ ገለጫ፡ በነበሩበት፡ ጊዜ፡ አደራ፡ ዘመዶችና፡ ወዳጆች፡ ያጅቧቸውና፡ ይገባቸው፡ ነበር፡ እርሶ፡ ቤት፡ በገቡ፡ ጊዜ፡ ግን፡ እንዲጠቅሙት፡ ነገር፡ ለማድ፡ "እግዚአብሔር፡ ያስፈታዎ!" ብለው፡ ሊጠይቁቸው፡ ይቅርና፡ እንዲያውም፡ ያልሠሩትን፡ ሌላ፡ ወንጀል፡ ጨማሪው፡ እየፈጠሩና፡ እያሳቡት፡ የጌጉህን፡ ቀጣ፡ በማግኘት፡ እንዲጨክቡባቸው፡ አደረጉ፡ ይህም፡ ሁኔታ፡ ከእስራታቸው፡ የበለጠ፡ ስሜታቸውን፡ በጣም፡ ጎዱቶት፡ ነበር፡

ክፍላቸው = ጊዜ፡ በኋላ፡ ጓጉህ፡ አዲሳዊት፡ በድንገት፡ ሞቷ፡ አላሳደጋቸውም፡ መርዝ፡ በልተው፡ ነው፡ ይገኛል፡ ለዚህም፡ የደብረ፡ ሊባዮስ፡ ገዳም፡ ደብተሮች፡ እጅ፡ ሳይሞሩበት፡ አይቀርም፡ እየተገለ፡ ይታያል፡ ነበር፡ ከአዲሳዊት፡ ቀድሞ፡ አዲሳዊት፡ በግላ፡ ሲነግሡ፡ የዘውዳቸውን፡ ክብረ፡ በሃል፡ ምክንያት፡ በማድረግ፡ እስረኞች፡ እንዲፈቱ፡ የምሕረት፡ አዋጅ፡ አደረጉ፡ በዚህ፡ አጋጣሚ፡ መምህራ፡ ኤርምያስ፡ ከእርሶ፡ ቤታቸው፡ ሊወጡ፡ ቻሉ፡ ያልተጠበቀ፡ ድንገተኛ፡ እድል፡ ነበር፡

ዕለቱ = እሁድ፡ ቀን፡ መከከረም፡ ፬፡ በሃሉ፡ ቅዱስ፡ ዮሐንስ፡ ወልደ፡ ነገሥቱ፡ ነው፡ ካህናቱ፡ በበጎታ፡ ማርያም፡ ቤቶ፡ ክርስቲያን፡ መወደስ፡ ቆመው፡ የተለመዱት፡ ሥርዓት፡ መዝሙር፡ ሲያደርሱ፡ መምህራ፡ ኤርምያስ፡ በመካከላቸው፡ ለመገኘት፡ ችለው፡ ነበር፡ መዝሙሩ፡ ተቃኝቶ፡ ተዘምዎ፡ ተመርጧል፡ ተጸፍቶ፡ ካለቀ፡ በኋላ፡ የመወደሱ፡ ቅኔ፡ እንዲቀጥ፡ ጋበዟቸውና፡ እንደ፡ ድምፃም፡ መዘምራት፡ "ፍታሕ፡ ሊት፡

እግዚአ፡ ወተበቀል፡ በቀለ፡" ብሎ፡ ቀረበ፡

"**ክልቦ፡ ዘመድ፡ ጊዜ፡ ተዋርዷል፡**" ብለው፡ መምህራ፡ ኤርምያስ፡ የቅኔያቸውን፡ መጀመሪያ፡ ሐረግ፡ ገና፡ ሳይጨርሱ፡ "መልካም! መልካም! መልካም!" የሚል፡ የካህናቱ፡ ድምፅ፡ ቅኔ፡ ማሳሌቱን፡ ሞልቶ፡ ያስተጋግ፡ ነበር፡ ያለጥናጥና፡ ቅኔው፡ ስለሰዎች፡ ተፈጥሮና፡ ጠገደ፡ የሚያስተምረ፡ ጠለቅ፡ ያለ፡ ፍልስፍና፡ የያዘ፡ ገመ፡ ሆኑ፡ በካይ፡ ይገሰጡ፡ በሌላቸው፡ ሐይወት፡ የጸረሰውን፡ ታሪክ፡ ምሳሌ፡ አድርገው፡ ስለተጠቀሙበት፡ ለሰዎቻቸው፡ በጣም፡ አስጸናቂ፡ ሆኖ፡ ነበር፡

ክልቦ፡ ዘመድ = በበጎታ፡ ማርያም፡ ቤቶ፡ ክርስቲያን፡ ቅኔ፡ ማህቶ፡ ሳንድ፡ ቀን፡ ብቻ፡ ተጸንቶ፡ አካቋረጠም፡ ምንም፡ እንኳ፡ የቤቱ፡ ማሳተም፡ (press) አገልግሎት፡ በዚያ፡ ጊዜ፡ ገደሞሮ፡ ከጎንደር፡ እስከጎንደርም፡ ከሸዋ፡ እስከ፡ ትግራይ፡ በቃል፡ እየተዛመተ፡ በመገኘቱ፡ የአትላንቲክ፡ ቅኔ፡ መምህራን፡ ዘንድ፡ የታወቀ፡ ሆነ፡

ክልታ = መንክር፡ አቦ፡ ሰጡን፡ አዲስ፡ አባባ፡ ሩፋኤል፡ ቤቶ፡ ክርስቲያን፡ ቅኔ፡ በሚያስተምሩበት፡ ጊዜ፡ ጁማሪ፡ የሆነ፡ ተማሪ፡ ሁሉ፡ **ክልቦ፡ ዘመድ፡ ጊዜ፡ ተዋርዷል፡** የሚለውን፡ ቅኔ፡ ከዚህም፡ ጋራ፡ በቃሉ፡ እንዲያጠና፡ ያስገድዱ፡ ነበር፡ ልጃቸው፡ ፀሐዬ፡ መንክር፡ ያን፡ ጊዜ፡ 15 ዓመት፡ ይሆነዋል፡ ዝግግረው፡ መዋሥሳቱን፡ ጨርሶ፡ አባቱ፡ ቅኔ፡ ሲዘርፉ፡ ከተማሪያችን፡ ጋራ፡ ተቀምጦ፡ ያዳምጣል፡ አንድ፡ ቀን፡ አባቱ፡ አለቃ፡ መንክር፡ "እስቲ፡ **ክልቦ፡ መንክርን፡** በቃልህ፡ ውጣልኝ?" ብለው፡ ጠየቁት፡ ፀሐዬ፡ አልቻለም፡ ነበር፡ ስለዚህም፡ አባቱ፡ ተቆጥተው፡ በክርጩላ፡ እንዲገረፉት፡ ያስቻውሳል፡ በጣም፡ አሳፍሮት፡ ነበር፡

- "አንተ፡ ከቀሩት፡ ጋዲሾቹህ፡ ስሁል፡ የሆነ፡ መስተሐልደ፡ (mind) አለህ፡ እንዴት፡ እን፡ ነው፡ **ክልቦ፡ ዘመድን፡** በቃልህ፡ ለማጥናት፡ እስቸግሮህ፡ አባታህ፡ ገርጬላ፡ የቀጡህ?" ሲል፡ የደሮ፡ ጋዲሾች፡ ዐቢይ፡ ወልደ፡ ማርያም፡ ፀሐዬን፡ ጠየቀው፡ (ዐቢይና፡ ፀሐዬ፡ በስደት፡ አላሳራጩ፡ በሚኖሩበት፡ ጊዜ፡ አልፎ፡ አልፎ፡ እየተገናኙ፡ የልጅነት፡ ታሪካቸውን፡ እያስታወሱ፡ ይሟወቱ፡ ነበር፡)

- "ትርጓሜው፡ የሚያስገኝን፡ ትምህርት፡ በቃሉ፡ ማጥናት፡ ያስቸግረኝ፡ ነበር፡ እንዲያውቀው፡ የዛሬው፡ ትምህርት፡ አስጣጥ፡ የሚያበረታታው፡ ተዘክሮት፡ (memory) ነው፡ ፈተናን፡ ለመለፍ፡ የሚያስችለው፡ የተዘክሮ፡ ጭካኔ፡ መሆን፡ አለበት፡ እኔ፡ በtwick of memory አካምንም፡ የዚህ፡ ግደነት፡ ትምህርት፡ ሰውን፡ እንዲመገና፡ "ላንግዊጅ" ይደርገዋል፡ ብዬ፡ እፈራለሁ፡ ሰው፡ ተዘክሮ፡ ብቻ፡ አይደለም፡

በዚህ ስነ ስራ፡ ስራው፡ ገሰ፡ ይበልጣል፡ ዓለሳቱ፡ ነው፡ ስራው፡ በቀ
ምህረት፡ የሚያደርገው፡ ጥረት፡ ሁሉ፡ ከመገናኛ፡ ለመውጣት፡ ከሆነ፡
የፈጣሪነት፡ ትሎታው፡ አጥቶ፡ የመገናኛ፡ ፍጡር፡ ይሆናል፡ ታላሎ፡ ይመስላል፡፡

— "አንተ፡ ምን፡ ዓይነት፡ የቅምፍ፡ አስጣጥ፡ ነው፡ የምትመርጠው?"

— "ሰለቅም፡ አስጣጥ፡ ከጥንታዊነት፡ ከግሪኮችና፡ ከሮማውያን፡
ዘመነ፡ ፍልስፍና፡ ሲመራ፡ እስከአሁን፡ ጊዜ፡ ድረስ፡ የተነሡት፡ ምሁራ
ኖች፡ ያላቸው፡ አስተያየት፡ ስንመረምር፡ አደራ፡ ነገር፡ መረዳት፡ እንችላለን፡፡
አብዛኞቹ፡ ስራው፡ እንዲሁኑሎታው፡ ጠቅላላው፡ የተፈጥሮ፡ ስጥ፡ በመ
ከተል፡ ነፃነት፡ ያለው፡ የቅምፍ፡ አስተዳደር፡ እንዲያገኝ፡ ነው፡ የሚ
ደበረታቱት፡ ከተፈጥሮ፡ ውጭ፡ የሰው፡ መስተሐልደ፡ (mind)
"Conditioned" በማድረግ፡ የሚሰጥ፡ ቅምፍ፡ ሁሉ፡ በጣም፡ አዲ
ገኛ፡ ነው፡ ሃሌ፡ ሰዎች፡ እርሱ፡ በርሳቸው፡ ለመገባባት፡ የማይችሉት፡
በቅምፍ፡ ጉድለት፡ አይደለም፡፡ (ብዙዎቹ፡ — አንዱ፡ ይህ፡
በቀል፡ እንደመለከተው፡ — "They are the product
of P.H.D. factory.") ግን፡ መስተሐልደቸው፡ "Conditioned"
ከሌላ፡ እርሱ፡ በርሳቸው፡ መገባባት፡ አይችሉም፡፡ ስለዚህ፡ እንደሚባለው፡፡

— "ታዲያ፡ ለዚህ፡ መድኃኒቱ፡ ምን፡ ይመስልሃል?"

— "በኔ፡ አስተያየት፡ የሰው፡ ልጅ፡ የተፈጥሮ፡ ችሎታ፡ ከቅጥ፡
በነፃነት፡ ለማሳደግ፡ Plato, John Amos Comenius, Jean
Jacques Rousseau (ጥቂቶቹ፡ ለመጥቀስ፡) ያቀረቡት፡ የማስተ
ዳሪ፡ ዘዴ፡ መነሻ፡ መሆን፡ አለበት፡፡"

— "በክልቦ፡ ዘመድ፡ ላይ፡ የሚመረከው፡ ገግግ፡ ሳንጠራ፡
ወደሌላ፡ ሰራ፡ ወደሆነ፡ ርዕሰ፡ ነገር፡ ገባን፡፡ አሁን፡ ወደዚያ፡ እንመለስ
ሰና፡ ክልቦ፡ ዘመድ፡ በቅልብ፡ ለማጥናት፡ ምን፡ ዓይነት፡ ዘዴ፡ እንጥባ?"

— "መጀመሪያ፡ ትናንሽውን፡ ምሥጢሩን፡ ለመማር፡ ሞክርሁ፡፡
መቼም፡ የአገራችንን፡ ቅኔ፡ አጣጥም፡ ለመረዳት፡ ብዙ፡ ጊዜ፡ ነው፡ የፈጅ
ብኝ፡፡ እንደምታውቀው፡ ሁሉ፡ የኔ፡ "ጄኔራሽን"፡ ግህሉን፡ ወገን፡ ሥ
ርዓቱን፡ ሥነ፡ ጽሑፉን፡ ታሪኩን፡ ጭምር፡ ነቅጦ፡ በግደ፡ ቤት፡ የሸፈ
ታ፡ ስለነበረ፡ እኔም፡ ገለጻለሁ፡ ከርሱ፡ ጋራ፡ ተደምሬ፡ አጭብቻለሁ፡፡
ነበር፡፡ ምንም፡ እንኳ፡ ለሰው፡ ቅኔ፡ ተምሬ፡ ብቅኝ፡ የሥራ፡ ፈቶች፡ እንደ
ቅልጥ፡ ጭቃ፡ እንደ፡ ቁም፡ ነገር፡ የያዘ፡ ሞያ፡ ነው፡ ብዬ፡ ለመቀጠል፡ ተ
ቸግራ፡ ነበር፡፡"

— "አሁንም፡ ምን፡ ይሰማሃል?"

— "አሁንም፡ በፍጹም፡ ተሰውጭለሁ፡፡"

— "ይህን፡ ለውጥ፡ ገንተ፡ ላይ፡ ያመጣው፡ ምን፡ ይመስልሃል?"

— "የኢትዮጵያን፡ ቅኔና፡ ሥነ፡ ጽሑፍ፡ አጣጥሟል፡ ለመረዳትና፡
ለማድረግ፡ የቻልንት፡ ለምሳሌ፡ ምን፡ ምን፡ ነው፡ ከሆኑት፡
ከጥንታዊነት፡ ግሪኮችና፡ ሮማውያን፡ ቅኔና፡ ፍልስፍና፡ ጋራ፡ እንፃ
ድራ፡ ለመመልከት፡ ከቻልንት፡ በኋላ፡ ነው፡፡ በመጀመሪያ፡ Iliad
ኔና፡ Odyssey የተባሉት፡ ከHomer የተጻፉት፡ ቀጥሎም Works
and Days የተባለውን፡ ከHesiod የተጻፈውን፡ ለማንበብ፡ ሞክር
ሁ፡፡ ውነቱን፡ ለመናገር፡ Hesiod ኔንደ፡ Homer አልጣመንም፡ ነበር፡፡
ግን፡ የጥንታዊነት፡ ግሪኮች፡ የእርሻና፡ የግብርና፡ ስራውን፡ ምን፡ ዓይነት፡
እንዲነበረ፡ ለማወቅ፡ ያገለግላል፡፡ ከዚያም፡ ቀጥሎ፡ በጣም፡ የማይታወቅ
ቀው፡ ሮማውያን፡ Titus Lucretius Carus ነው፡፡ De Rerum
Natura በሚል፡ ስያሜ፡ የጻፈው፡ ቅኔ፡ በ፲፯፡ ምዕተ
ሮች፡ ይዘረዳል፡፡ በዚህ፡ መጽሐፍ፡ እንደሚታየው፡ ደራሲው፡ የዚያ፡
የታላቅ፡ ግሪክ፡ ፈላስፋ፡ Epicurus ተከታይ፡ ነው፡ ማለት፡ ይቻላል፡፡
የEpicurean፡ ፍልስፍና፡ መሠረት፡ በማድረግ፡ ይህ፡ ሮማውያን፡ ገለቅ
ኔ፡ ስለውሳጣዊ፡ ሰላምና፡ ስለውነተኛ፡ መንፈሳዊ፡ ደስታ፡ የሰጠው፡ አ
ገላለጽ፡ በጣም፡ ጠለቅ፡ ያለ፡ ነው፡፡ ሲል፡ ፀሐፁ፡ በከፍተኛ፡ እድናቅ፡
ተናገረ፡፡

— "ታዲያ፡ ከዚህ፡ ታላቅ፡ የግሪክና፡ የሮም፡ ገለቅኞች፡ ሥራ፡ ጋ
ራ፡ ክልቦ፡ ዘመድ፡ ስታነፃጽረው፡ ምን፡ ዓይነት፡ ቅምፍ፡ ታገኝ
በታለህ?" ሲል፡ ዐቢይ፡ ጠየቀ፡፡

— "አግኛ፡ ክልቦ፡ ዘመድ፡ አጭር፡ ቅኔ፡ ነው፡፡ ግን፡ በሥነ፡ ጽሑ
ፍ፡ ረገድ፡ ልዩ፡ የሆነ፡ ለዛ፡ (Human) ከማሳየቱ፡ በላይ፡ የሳይኮሎጂ
ና፡ የፍልስፍና፡ ቅምፍ፡ እንደያዘ፡ አያጠራጥርም፡፡ አንተ፡ ቅኔ፡ ሰላ
ልተማርክ፡ ለዛውንና፡ ምሥጢሩን፡ ጠልቀህ፡ ለመረዳት፡ ያስቸግርህ፡
ይሆናል፡፡ ግን፡ ቅኔ፡ ማለት፡ ምርጥ፡ ቃላትን፡ አገጣጥሞና፡ ለጂሮ፡ በሚ
ጣፍጥ፡ አኳኋን፡ ደርድሮ፡ የሚቀርብ፡ ነገር፡ አይደለም፡፡ ቅኔ፡ የተጠቀሰ
ና፡ ጠላቅ፡ የሆነ፡ የፍልስፍና፡ አስተሳሰብ፡ መግለጫ፡ ነው፡፡ ለዚህም፡
ማሰራጫ፡ Samuel Taylor Coleridge የተባለው፡ በጣም፡ የታወ
ቀው፡ የእንግሊዝ፡ ገለቅኔ፡ የተናገረውን፡ ልንቀሳቃስ፡፡

No man was ever a great poet,
without at the same time being
a profound philosopher.

አባቱ፡ አለቃ፡ መንክር፡ በጣም፡ ፍሁት፡ ስራ፡ ስለነበሩ፡ ፈላስ
ፋ፡ ነኝ፡ ብለው፡ ሲናገሩ፡ ሰዎች፡ አነውቅም፡፡ ግን፡ ስለሕይወት፡ ያላቸ
ው፡ ፍልስፍና፡ ከStoicism ጋራ፡ ይቀራረባል፡ ጣላት፡ እንቅስቃሴ፡፡

ለለዚህ፡ ደመሰለኛል፡ ^{ተማሪዎችሎ፡} **ክልለ፡ ዘመድ፡** የሚለውን፡ ቅኔ፡ በቃናቸው፡
እንደደገ፡ የሚያስገድዷት፡ በተለየ፡ ለኔ፡ ዲግሞ፡ ደስጠኬኛን፡ ለሠክ
ሴ፡ ቅኔ፡ ልንገርህ፡-

ሠ ሳ ሴ፡

ዓለም፡ እከከ፡ ጊዜሃ፡

በህብሉ፡ ገርገሪኤ፡ ቀሰሰበነ፡

ወታወርዲ፡ ታሕት፡ ሃበ፡ ዘቀዳሚ፡ መርገም፤

ለዘታወለዱ፡ በሥጋ፡ ወደም፡

ወዘክኤመራሰ፡ ጠቢብ፡ ለጣዊ፡ ለኅልፈት፡ ዛፊ፡ ዓለም፡

ፍዳ፡ ወደ፡ ደስትደ፡ ማየ፡ ዝናም፡

ወህየገታ፡ ልብሰ፡ ደብዝገ፡ ቀ፡ ጽላ፡ አኔዋም፤

እከመ፡ ዛፊ፡ ጽላሎት፡ ወሕልም፡

የጥንታውያኔን፡ ግሪኮችና፡ ወሳዊያን፡ የፍልስፍና፡ ቻሪክ፡ የተ
ከተሰኘው፡ እንደሆነ፤ ይህ፡ የሥላሴ፡ ቅኔ፡ ገንድ፡ "Stoic" ፈላስፋ፡
- አምሳኤ፡ Epictetus ወይም፡ Marcus Aurelius የተደረሰ፡
ነው፡ ቢሉህ፡ (በግዕዝ፡ በመጻፍ፡ በቀር፡) ኤ፡ የሚያጠራጥርህ፡ ነገር፡
እታገኝበትም፡ ግን፡ ይገርምሃል፡ ደራሲው፡ ራሱ፡ ወልደ፡ ገብርኤል፡
የተባሉ፡ ጐንደሬ፡ ናቸው፡ በቅኔአቸው፡ የገለጡት፡ ይህን፡ የፍልስፍና፡
አስተሳሰባቸውን፡ ከግሪኮች፡ ወይም፡ ከወሳዊውያን፡ ቀበደረውታል፡
የሚያስኛ፡ እንዳች፡ ማሰረኛ፡ ማቅረብ፡ አይቻልም፡ በቀጽታ፡ ሌላች
ው፡ ደመናሎች፡ ነው፡ በቀደምት፡ ሞዴርን፡ የተባለውን፡ የምራግ
ውያን፡ ቅኔ፡ አስተሳሰብ፡ መጽሐፍ፡ አገላለጥ፡ ነበር፡ Thomas
Moore የተባለው፡ በጣም፡ የተደነቀው፡ የክደርሳንድ፡ ገለቅኔ፡ *This
World is all a fleeting show* በሚል፡ አርእስት፡ የዳፈ
ውን፡ እንብቢ፡ ከራሱ፡ ወልደ፡ ገብርኤል፡ ቅኔ፡ ጋራ፡ ተመሳሳይ፡ ሆኖ፡ ሰ
ላገኘሁት፡ ገረመኝ፡ Moore ይህን፡ ቅኔ፡ የዳፈው፡ ነበራል፡ ወልደ፡ ገ
ብርኤል፡ በኋላ፡ ሃምሳ፡ ዓመታት፡ ያህል፡ ቆይቶ፡ ነው፡ ምንም፡ እንኳ፡
የዓለም፡ ሕዝብ፡ በዘርና፡ በቀለም፡ በቋንቋና፡ በግህል፡ ለመከፋፈል፡ ከገቱ፡
የሆነ፡ ጥረት፡ ቢያደርግ፡ የሰው፡ ልጁ፡ መገፈስ፡ ምንጭ፡ እንደመሆኑ፡
ለማስረዳት፡ ይህ፡ በቂ፡ ነው፡ እሳለሁ፡

"- ይገርማል! ይገርማል!" አለ፡ ቦቢይ፡ "አካ፡ አግዶቻችንን፡ አድኃ
ሪዎች፡ እያልን፡ የምንሰድቢው፡ የቸን፡ ድንቅርና፡ ለመሸፈን፡ ኖሮል! የዛሬ፡

ሁለት፡ መቶ፡ ሃመታ፡ ኢትዮጵያ፡ እነሱ፡ ወልደ፡ ገብርኤልን፡ የመሳሰ
ሉ፡ ገለቅኞችና፡ ፈላስፋዎች፡ ነበሩት፡ ዛሬ፡ የዩኒቨርሲቲ፡ ምሁራን፡
ነን፡ የሚሉት፡ ኢትዮጵያውያን፡ አላገኙ፡ አሳተፈባቸው፡ ለመጻፍ፡ እን
ጊ፡ አይችሉም፡ እንዴት፡ የሚያሳድር፡ ነገር፡ ነው!"

- "አዎ፡ የውነትህን፡ ነው፡ የኢትዮጵያን፡ ታሪካዊ፡ ግህል፡ አሳፋ
ፍቶ፡ ለማሳደግና፡ መሠረቱንም፡ ለማጣጠን፡ የደከሙት፡ "እብን፡ ማዕዘ
ንት" የሚባሉት፡ አግዶች፡ ሁሉ፡ አልቀው፡ ዛሬ፡ ከረቆቹና፡ ጠጠሮቹ፡ መ
ሠራት፡ ነን፡ እያሉ፡ ሲገኙ፡ መሰማት፡ "tragedy" ብቻ፡ አይገልጽም፡
"Comedy" መሆን፡ አለበት፡ ይህን፡ ዝብርቅርቅ፡ ሳሰብ፡ በማልቀስ፡ ፈ
ንታ፡ እንዳንድ፡ ጊዜ፡ ያሰቀኛል፡ "እንዳሳለቅሰ፡ ብዬ፡ በመፍራት፡ ሁልጊ
ዜ፡ እስቃለሁ" ብዬ፡ የተናገረው፡ ማንነው? እ-እ-እ- ሰውን፡ ማሳሰብ
ሰ፡ አልቻልኩም፡ ምናልባት፡ Beaumarchais የተባለው፡ የፈረንሳይ፡ ድራ
ማቴሰት፡ ይሆን? እርግጠኛ፡ አይደለሁም፡ ግን፡ ያ፡ የጂርመኑ፡ ፈላስፋ፡ *The
Will to Power* በተባለው፡ ድርሰቱ፡ ከዚህ፡ ተመሳሳይ፡ የሆነ፡ አሳብ፡ ገ
ልጧል፡ Friedrich W. Nietzsche እንዲህ፡ አለ፡-

*Man alone suffers so excruciatingly
in the world that he was compelled
to invent laughter."*

- "ጥሩ፡ አገላለጥ፡ ነው፡" አለ፡ ቦቢይ፡ በአገራችንም፡ እኮ፡ ልብ፡ እ
ያረረ፡ ጥርስ፡ ይሰቃል፡ የሚል፡ ምሳሌ፡ አለ፡ ግን፡ የጂርመኑ፡ ፈላስፋ፡
የሚያስተምረው፡ ነጽሮተ፡ ዓለም፡ ሕዝቱ፡ ተሰፋን፡ (Pessimism) የተመረ
ጡዘ፡ ስለሆነ፡ - ምንም፡ እንኳ፡ አገላለጥ፡ ቢያስደንቀኝ፡ አስተሳሰብ፡ በቁ
ም፡ ነገር፡ አልወሰደውም፡

- "አዎ፡ ካንተ፡ ጋራ፡ እስማማለሁ፡ የረቼ፡ ፍልስፍና፡ "ጥሪወገም፡ ነው፡
አለ፡ ፀሐዬ፡ "አሳሳቅ፡ በተፈጥሮ፡ የሚገለጥ፡ ውነተኛ፡ ስሜት፡ እንጂ፡ ሰው፡
በቸግሮ፡ ምክንያት፡ ራሱን፡ ለማታለል፡ የወለደው፡ ዘዴ፡ ነው፡ ማለት፡ እንዴት፡
ይቻላል? ስንሰቅ፡ የሚያስቀን፡ ውነተኛ፡ ምክንያት፡ እንዲኖረን፡ ያስፈልጋል፡"

ቦቢይ፡ ለጥቂት፡ ጊዜ፡ መደመሬት፡ እየተመለከተና፡ ዝም፡ ብዬ፡ እያ
ሰበ፡ በቀረ፡ ፊቱን፡ ወደፀሐዬ፡ ቀና፡ አድርጎ፡ "ሰለክሳሳቅ፡ እንድ፡ ጊዜ፡
ያገጠመኝ፡ ትዝ፡ ይለኛል፡" ሲል፡ ጓግግተን፡ ጀመር፡ "ትምህርቱን፡ ጫርጄ፡ ከ
ዮናዲት፡ እስከቴትስ፡ በምመለስበት፡ ጊዜ፡ ግሪክ፡ ሳይ፡ ቆሜ፡ ነበር፡ ለኢንተር
ናሽናል፡ ተማሪዎች፡ ግብዣ፡ ተደርጎ፡ እኔም፡ እንድንገኝ፡ ተጠራሁ፡ ፎቶግራ
ፍ፡ እንጂዎች፡ ካሚራቸውን፡ እያጠመዱ፡ ተደርጎታል፡ ከጥቂት፡ ጊዜ፡ በኋ
ላ፡ እምሥቶ፡ ወይም፡ ሰድሶች፡ እየሆንን፡ እንድንታዩም፡ ጠየቁን፡ እኔ፡ ምን
ም፡ ትርፍታ፡ (excitement) አልተሰማኝም፡ ክኔ፡ ጋራ፡ የቆሙ፡ ተማሪዎች፡

ግን፡ መልካቸውን፡ ለማሳመር፡ ሲሉ፡ ደስቱ፡ ነበር። ፎቶግራፍ፡ አገኘው፡
ወደፊት፡ እየተመለከተ፡ ጣቱን፡ እያወዘወዘ፡ *Sourire! Sourire!* ብሎ
ሎኸ። ፈረሃዊ፡ ስለሚሆንው፡ አጠገቤ፡ ወደቆመው፡ ወዳጅ፡ የግብፅ፡ ተ
ማሪ፡ ፊት፡ ዘወር፡ አድርጎ፡ *What does he want me to do?* ብሎ፡ ጠ
የቅሁት፡ እርሱም፡ *"Smile! smile! smile!"* ሲል፡ ደጋግሞ፡ ነገረች።
በዚያን፡ ጊዜ፡ አንዳች፡ የሚያስቀኝ፡ ነገር፡ አልነበረም። አንደኛውም፡ የሰየ
ው፡ ሁሉ፡ አስልቶቶች፡ ገሰገሰው፡ ሸልኬ፡ ለመጥፋት፡ መገገጥ፡ እየፈለ
ግሁ፡ ነበር። ግን፡ ፎቶግራፍ፡ አገኘው፡ ለማስደሰት፡ ስል፡ ጥርስቼን፡
"እኛ፡" ብሎ፡ ቆይቷል። የዚያን፡ ጊዜ፡ የተነሣሁት፡ ፎቶ፡ ግራፍ፡ ግልግሎ፡
ከሁሉም፡ አለች። ለመታሰቢያ፡ አስቀምጦአለሁ። አንዳንድ፡ ጊዜ፡ ስመ
ለክተው፡ እንዴት፡ ያሳፍረችል። ያምንም፡ ነፍስ፡ አይታይበትም። "ሚካኒ
ካል፡" አሳሳቅ፡ መሆኑ፡ ከሚያምን፡ ሊሰወር፡ አይችልም።

— "አንተ፡ ጣትለህ ይሉ፡ ነው፡ እንደ፡ የአሳሳቅ፡ ሠራተኛ" ሆነ፡ ብለው፡
የሚሰሩ፡ ሰዎች፡ አሉ። — ለምሳሌ፡ የምሳሌ፡ አገር፡ ዲፕሎማቶችና፡
የፓሊቲካ፡ ሰራተኞች። ክሮሬ፡ መኪና፡ ሻሎቶማ፡ ያስገርማሉ። ተወዳጅ፡ የሆነው

— "የምሳሌ፡ አገር፡ ዲፕሎማቶችን፡ ጠቀሰህ። አሁንም፡ የመሰ
ገዝ፡ ዲፕሎማቶችም፡ ከውድድሩ፡ ገብተዋል። የነጻዊዊት፡ ጊዜ፡ አ
ልፏል። ዛሬ፡ የጎርግቴብን፡ ምልክቶች፡ በአሳሳቅ፡ የሚወዳደሩባቸው፡ የሰዎች።"

— "እኔ፡ በጣም፡ የገረመኝ፡ የኢትዮጵያውያን፡ ነው። እንዳንበለጥ፡ ብ
ለው፡ ያለልክ፡ ሳይታዩባቸው፡ ሆነዋል። ምሳሌ፡ ልስጥህ። አንድ፡ ቀን፡ ፊልም፡
ለማጥፋት፡ ከአንድ፡ ኢትዮጵያዊ፡ ጋራ፡ ሄደን፡ ነበር። የፊልሙ፡ ተጫ
ዋቾች፡ እየተነገጉ፡ ሳለ፡ ከነርሱ፡ አንዱን፡ "That is very oleall!" አ
ለ፡ በመገረም፡ ድምፅ። በዚያን፡ ጊዜ፡ የጫዋታው፡ ተካፋዮች፡ መሳሳት፡ ሲሾ
ምሩ፡ በአዳራሹ፡ የሚገኙትም፡ የፊልሙ፡ ተመልካቾች፡ አብረው፡ ሳቱ። ጋ
ዲሾም፡ እንገዛው፡ አሰገረግ፡ ድረስ፡ ያለልክ፡ ይሰቅ፡ ነበር። ወደርሱ፡ መ
ለስ፡ ብሎ፡ ያሳቀህ፡ ነጥብ፡ ያምንክ?" ብሎ፡ ጠየቀሁት። እኔ፡ ያልገግኝ፡
እርሱ፡ አብራራቶ፡ ይገልጥልኛል፡ ብሎ፡ እጠብቅ፡ ነበር። የሰጠኝ፡ መል
ስ፡ ታውቃለህ? "እኔን፡ ያሳቅኝ፡ የነርሱ፡ ሳቅ፡ ነው። እንደ፡ ነጥብ፡ አልገግ
ኝም።" የሚል፡ ነበር። የዚያን፡ ጊዜ፡ ሺምሮ፡ ሰዎች፡ ሲሰቁ፡ ያየሁ፡ እ
ንዲሆን፡ — ነጥባቸው፡ ካልገግኝ፡ በቀር፡ — Nietzsche እንደሌለው፡
ሁሉ፡ ክሮክቸው፡ ያመጣቸውን፡ ሌላውን፡ ዓለማዊ፡ ችግራቸውንና፡
ሥቃያቸውን፡ ለመረሰቅ፡ የፈጠሩት፡ ዘዴ፡ ሳይሆን፡ አይቀርም፡
ብሎ፡ እውስጥዎለሁ። መቸም፡ በዚህ፡ ነገር፡ ሳይገባሉ ሲሰቁ፡ ይከ
ያያሉ። አንዳንዶቹ፡ — Freud ሳይቀር፡ — የሰዎች፡ ጤና፡ የሚታወቀው፡
ሰላማቸውንና፡ ፍላጎታቸውን፡ በቀጥታ፡ እንዳይገልጹ፡ ሥልጣኔ፡ የሚገለጽ፡

ነገር፡ "ይህ፡ ነው፡ ነው፡ ይህ፡ ይህ፡ ይህ፡ ነው።" እያለ፡ ከተፈጥሮ፡ ልግ፡
ተቃዋሚ፡ የሆነ፡ ገደብ፡ ስለሠራባቸው፡ ነው፡ ይህሉ። P Positive
Thinking መምህራን፡ ግን፡ ልቅቋቋመው፡ የሰዎች፡ ችግር፡ ያጋ
ጠመህ፡ እንዲሆን፡ ዝም፡ ብለህ፡ ሳቅ! ሳቅ! ሳቅ! እያሉ፡ ይመክሩሉ።
P George Asafን፡ ቅኔ፡ አንብበሃል?

.....
*What is the use of Worrying?
It never was worth while,
So pick up your troubles in your old kit-bag
And smile, smile, smile.*

— "እኔ፡ በሳይኮሎጂ፡ ሳይንስ፡ አሳምንም።"

— "እኔም፡ እንዳንተው፡ ነኝ። ፍላጎት፡ ፀሐፍ። "ሰላማዊኮሎጂ፡ ያለ
ኝን፡ አስተያየት፡ ለአንዲት፡ በጣም፡ ወዳጂ፡ ለነበሩት፡ Dr. Joyce Kilmer፡
ለተገሉት፡ ሳይኮሎጂስት፡ አጫወቻቸዋለሁ። ዲክተር፡ ኪሺ፡ በኒው፡ ሃ
ም፡ ጥቅም፡ ያለው፡ ሳይኮሎጂስት፡ ሆኖ፡ ከመሥራታቸው፡ በኋላ፡ በደ
ኒቪርሲቲ፡ ማቻ፡ ማታ፡ ያስተምሩ፡ ነበር። መቸም፡ ብሎ፡ የሆነ፡ መሰ
ተሐልደ፡ (mind) እንዳይነበራቸው፡ እያጠራጥኗቸው፡ ሳቸውም፡ ፕሮፌ
ሰር፡ ኪሺ፡ በዚያው፡ ደረጃና፡ የፍልሰታ፡ ዲፓርትሜንት፡ ሊቀ፡ መን
በር፡ ሆኖ፡ ለረዢም፡ ጊዜ፡ አስተምረዋል። ከዚህም፡ በቀር፡ የብዙ፡ መፃ
ሕፍት፡ ደራሲ፡ የቸው።

"አጭቀር፡ ኪሺ፡ ቤት፡ የመኖሪያ፡ ክፍል፡ ሳያቀውኝ፡ ረዘም፡ ያለ፡
ጊዜ፡ ስለተቀመጥሁ፡ የግል፡ ሕይወታቸውን፡ ለማወቅ፡ ጀመርኩም፡ አጋጣ
ሚ፡ ነበረኝ። ሁለቱ፡ ግልና፡ ሚኒስት፡ በመጀመሪያ፡ የሚታደሰት፡ ቤት፡ ክር
ሲቲያን፡ አገሎች፡ ነበሩ። በኋላ፡ ግን፡ *ሃይማኖት፡ ሐሺሽ፡ ነው፡*
የሚለውን፡ ቴዎሪ፡ ተከትለው፡ ያንዳንዱ፡ ሃይማኖት፡ መኖርን፡ መረጡ። ይ
ኸውም፡ የሰር ክስን፡ ፓሊቲካዊና፡ ኢኮኖሚያዊ፡ ፍልሰታና፡ በመቀበል፡
አይደሉም። እንዲያውም፡ በግሮታሊስት፡ ስሰተም፡ ያላቸው፡ ስራዎችን
ዊ፡ ነው፡ ማለት፡ ይቻላል። — የቀኝ፡ ፓሊቲካዊ፡ ክንፍ፡ የሚሰራውን፡ ክፍ
ል፡ በብርቱ፡ ይደግፋሉ። ዲሞክራሲ፡ የሚባለው፡ ስራዎች፡ ያላቸው፡ የቸው።

"ያለሃይማኖት፡ ለመኖር፡ የመረጠሁት፡ ምክንያት፡ ባሕሪ፡ እን
ዲሚክተለው፡ ነበር። — ዲክተር፡ ኪሺ፡ አንዲት፡ በጣም፡ የሚወዷት፡ ታ
ናሽ፡ እህት፡ ነበረችቸው። ስሟ፡ ኤልሳቤጥ፡ ይገኛል። ገደ፡ ካዶኪካዊ፡ ስ
ለሆነ፡ እርሷም፡ ገደኪክ፡ ሆናለች። በወሊድ፡ ምክንያት፡ እያሌ፡ ጊዜ፡ ትታ
መም፡ ነበርና፡ በመጨረሻው፡ ለሕይወቷ፡ የሚያሠጋ፡ መሆኑን፡ በማስገዛ
ብ፡ ሐኪሟ፡ እንዲሸጋገሩ፡ እስጠናቃቃት፡ ለዚህም፡ ከገደ፡ ጋራ፡ ሓገቤ፡

ስታዲዮ፡ የጽንሰ፡ መከናከያ፡ የሚሆን፡ መጽሐፍት፡ አዘዘኝ፡፡ ግን፡ የ
ግብረኛ፡ ቤተ፡ ክርስቲያን፡ የጽንሰ፡ መከናከያ፡ የተገለጸ፡ መጽሐፍት
ት፡ የተፈጥሮ፡ ሕግን፡ አደገተልኝ፡ በላባ፡ ስለገጠኝታዊነት፡ ገደቦች፡
አስቀድሞ፡ አንሰሳ፡ አባጅ፡ ወይም፡ አባጅ፡ አቅርባ፡ ምክር፡ መጠየቅ፡
ግድ፡ ሆነባት፡ ቂሱም፡ የቤተ፡ ክርስቲያን፡ ቀዋሚ፡ ሥርዓት፡ በመከተ
ል፡ የጽንሰ፡ መከናከያ፡ መጽሐፍት፡ እንዲታወቅ፡ ከላከኝ፡፡

“ ደክተር፡ ኤፒ፡ ይህን፡ በሰሙ፡ ጊዜ፡ ያሰሉት፡ ተረድተው፡ አ
ህታቸው፡ ኢልሳቤጥ፡ የቄሱን፡ ትእዛዝ፡ እንዲተክተል፡ አማካሪ፡ በሚሆ
ሉት፡ መንገድ፡ ሁሉ፡ ተጣጣሩ፡፡ ግን፡ ኢልሳቤጥ፡ ለሃይማኖቷ፡ በጣም፡ ታማ
ኛ፡ ነበረች፡፡ ስለዚህም፡ የደክተር፡ ኤፒ፡ ምክር፡ አምቤ፡ አለች፡፡

“ ወደያው፡ እንዲተረፈው፡ ከጥቂት፡ ወራት፡ በኋላ፡ ኢልሳቤጥ፡
መጽሐፍት፡ ታወቀ፡፡ ቤተ፡ ሰብቿ፡ ሁሉ፡ ተደናግጠው፡ ነበር፡፡ ግን፡ ምንም፡
ለማድረግ፡ አልቻሉም፡፡ ቀዳም፡ ብሎ፡ ሐኪሙ፡ እንዲተገኘው፡ ኢል
ሳቤጥ፡ በዲህና፡ ለመገናገል፡ አቅቷት፡ በወህድ፡ ምክንያት፡ ሞቶች፡፡

“ በዚያ፡ ጊዜ፡ ነው፡ ደክተር፡ ኤፒ፡ **ሃይማኖት፡ ሐሺሽ**፡
ነው፡ ብለው፡ በጣም፡ የተናገሩትና፡ ከሚታዩት፡ ቤተ፡ ክርስቲያን፡ አባል
ነታቸው፡ የተሰናበቱት፡ ባላቸውም፡ ፕሮፌሰር፡ ኤፒ፡ በዚህ፡ ረገድ፡ ዐፂ
ስታቸውን፡ በመከተል፡ ሃይማኖት፡ አልገ፡ መሆናቸውን፡ በደፋ፡ አስታወቁ፡፡

“ ከዚህ፡ በቀር፡ በጣም፡ ሕይወታቸው፡ ባልና፡ ሚስቱ፡ በርህራሄና፡
በልጣሥናቸው፡ የታወቁ፡ ናቸው፡፡ አያሌ፡ ችግሮችን፡ በገንዘብ፡ ይረዱ፡
ነበር፡፡ ለበጎ፡ አድራጎች፡ ድርጅቶችም፡ አስተዋዳኝ፡ ከሚደረግ፡ አያቋርጥም፡፡
እንግዲህ፡ ይህ፡ አሁን፡ የነገርሁህ፡ የደክተር፡ ኤፒ፡ ማንነት፡ ባጭሩ፡
ሊገልጥልህ፡ ይችላል፡፡”

— “ የሚያስደንቁ፡ ሴታ፡ ናቸው፡፡ እንደገና፡ ባንተ፡ አስተያ
የት፡ ሲያንሰ፡ አለመሆኑን፡ እንደገና፡ ማሳሰብ፡ ነግረኸኝ፡ ነበር፡፡ ምን
ን፡ አሉህ? ሲል፡ ዐቢይ፡ ጠየቀ፡፡

— “ አንተ፡ ሳይገቡኝ፡ ስት፡ አይደለህ፡፡ ይህንን፡ ዐግላት፡ እንዲ
ት፡ ትችላለህ? ሲሉ፡ ጠየቁኝ፡፡ ሐላ፡ ጸሐፊ፡፡

— “ ታዲያ፡ ምን፡ መለስክታቸው?”

— “ አንዱ፡ ነው፡ ሳይገቡኝ፡ እርግጠኛ፡ ሳይሆን፡ ነው፡ ወይም፡ አይ
ደለም፡ ብሎ፡ አሳውቅ፡ ለመግለጥ፡ ሳይገቡኝ፡ መሆኔ፡ ያስፈልገዋል፡ እንዲ
ሰል፡ ጠየቅኩቸው፡፡ እርሳቸውም፡ ሳይገቡኝ፡ ገልጾ፡ አሳውቅ፡ የሚገልጽ
ጠው፡ በምን፡ አውቅ፡ ነው? አሉና፡ እንደገና፡ መልሰው፡ እንገን፡ ጠየቁኝ፡፡ በ
ዚህ፡ ጊዜ፡ አጠቃላይ፡ መልስ፡ ከመስጠት፡ ይልቅ፡ የሚከተለውን፡ ጥያቄ፡ ላቀር
ብላቸው፡ መረጣሁ፡—

እርሰዎ = ከሊኒንግ፡ ሳይገቡኝ፡ ሆነው፡ በ
ሠሩበት፡ ረዢም፡ ጊዜ፡ ውስጥ፡ የሕይወት፡ ፕሮብሌም፡
ተብቶ፡ አክምራቸውን፡ ያዘበራቀባቸውን፡ በመቼ፡
የሚቆጠሩትን፡ ሰዎች፡ ለመርዳት፡ ሞክረዋል፡፡ ከነዚህ
ውስጥ፡ ስንት፡ ሰዎች፡ ሙሉ፡ ጤናቸውን፡ አገኙ?

ደክተር = ኤፒ፡ ይህን፡ ጥያቄ፡ እንዲሰጡ፡ ፈታቸውን፡ ጎጂ፡ ዘወር፡
አድርገው፡ ሕዋሳቸውን፡ እያዩ፡ ማሰብ፡ ጀመሩ፡፡ ከጥቂት፡ ጊዜ፡ በኋላ፡ ወደ
ኔ፡ መለስ፡ ብለው፡ “ ይህ፡ ጥያቄ፡ ለምን፡ ያገለግላል?” ሲሉ፡ ጠየቁ፡፡ ይ፡
መልስ፡ እንዲሰጡን፡ ነበር፡—

እንዲህ = ያለ፡ መሃደምን፡ (layman) ሳይገቡኝ
ስት፡ የሚጠቀምባቸውን፡ የተራቀቁ፡ ቃላት፡ ማወቅ፡ አያገ
ለባለውም፡ ወይም፡ ሳይገቡኝ፡ ስት፡ Freudian, be-
haviorist, Gestalt, ... ነኝ፡ ጣል፡ ምንም፡ አይደለም፡፡
ግን፡ መሃደምን፡ ሰው፡ ሳይገቡኝ፡ ሳንገብ፡ ነው፡ ወይም፡
አይደለም፡ ብሎ፡ ለመወሰን፡ የሚችልበት፡ አንድ፡ ዘዴ፡ አ
ለ፡፡ ይኸውም፡ ሳይገቡኝ፡ የሰንታ፡ ሰዎችን፡ ፕሮብሌም፡
ፈታ? የሚለው፡ ጥያቄ፡ ነው፡፡ ስለዚህ፡ ነው፡ እርሰዎ፡
በክሊኒክም፡ ስንት፡ የሳይገቡኝ፡ በሸተኞች፡ እንዲፈው
ሱ፡ የጠየቅሁዎት፡፡

ደክተር = ኤፒ፡ ምንም፡ መልስ፡ ሳይሰጡ፡ ዝም፡ ብለው፡ ወለሉን፡
ይመለከቱ፡ ጀመር፡፡ ቁም፡ ነገር፡ ያለው፡ አስተሳሰብ፡ ሕሊናቸውን፡ እንዲጠበብ
ው፡ በገዳቸው፡ ሳይ፡ ይነበብ፡ ነበር፡፡ የኔ፡ ጥያቄ፡ አስቀድሞቸው፡ ይሆን? ብዬ፡
አስብሁ፡፡ ግን፡ አስተዳዳሪዎቼም፡ በዚያው፡ ሰዎች፡ እርሳቸው፡ በምክር፡ ይረዱ
ት፡ የነበረች፡ እንዲህ፡ በሸተኛ፡ ራሷን፡ ገደለች፡፡ ይህ፡ በጣም፡ አሳዛኝነት፡
ነበር፡፡ ወደያው፡ ጥቂት፡ ዘግደተው፡ ከሊኒንግቸውን፡ እንዲሰጡ፡ አስታወቁ፡፡
ምክንያቱን፡ ብዙ ይቃቸው፡ የሚከተለውን፡ መልስ፡ ሰጡኝ፡—

እህቲ = ኢልሳቤጥ፡ ስት፡ ሃይማኖት፡ ሐሺሽ፡ ነው፡ ስል፡
ከቤተ፡ ክርስቲያን፡ ወጣሁ፡፡ አሁን፡ የኔ፡ በሸተኛ፡ ራሷን፡ ስትገድል፡ እያየሁ፡ በዛ
ህ፡ ፕሮፌሰር፡ መቀጠል፡ እንዲህ፡ እችላለሁ? አዎ፡ ከሊኒንግ፡ ሳይገቡኝ፡ ስ
ት፡ ሆኖ፡ ለመሥራት፡ የዩኒቨርሲቲ፡ ዲግሪ፡ የኔው፡ ሐምረሽር፡ እስኪት፡ ፈታ
ድ፡ አለች፡፡ በዚህም፡ ፕሮፌሰር፡ ብዙ፡ ገንዘብ፡ አቀረፋለሁ፡፡ ግን፡ ሕሊናዬ፡ በ
ጣም፡ አስቸጋሪ፡ ጥያቄ፡ አቅርቦልኛል፡፡ ይህን፡ ሥራዬን፡ ከመተው፡ በቀር፡ ሌላ
ምንም፡ የተሻለ፡ መልስ፡ አሳንኵለሁ፡፡

ደክተር = ኤፒ፡ ሥርቸውን፡ ከተው፡ በኋላ፡ መጽሐፍ፡ ይጽፉ፡ ነበር፡፡ ግን፡
በድገት፡ እንደሚቸው፡ ተዘግዶቶ፡ አሁን፡ በ Mental Institution ይገኛሉ፡፡

ዐቢይ ፡ ወልደ ፡ ማርያም ፡ ደብረ ፡ ዘደቅ ፡ ከተባለው ፡ መንገድ ፡ ነው ፡ የቀወለ ደሙ ፡ ከገድ ፡ ወንጌል ፡ ሁለት ፡ አህዛብ ፡ አሉ ፡ ግን ፡ ለሁሉ ፡ ታላቅ ፡ እርሱ ፡ ነው ፡ አባቱ ፡ አቶ ፡ ወልደ ፡ ማርያም ፡ የደብረ ፡ ዘደቅ ፡ ቤተ ፡ መንግሥት ፡ አቶ ክብሩ ፡ ነበር ፡ ምንም ፡ እንኳ ፡ በሥራው ፡ ከፍተኛ ፡ ደግሞ ፡ ባደገች ፡ የሚቀመጥበት ፡ ቤት ፡ በነፃ ፡ ስለተሰጠው ፡ ኪራይ ፡ ከፍሎ ፡ አያውቅም ፡ ከዚህም ፡ በቀር ፡ ጓጉሠ ፡ ነገሥቱ ፡ አዲስ ፡ ሥነ ሕይወት ፡ አሳይ ፡ አሳይ ፡ በሳምንት ፡ መጨረሻ ፡ ለኢረፍት ፡ ሲመጡ ፡ ከአባባዎች ፡ ልዩ ፡ ልዩ ፡ ቀሪው ፡ ያነሩት ፡ እንደቆዩ ፡ ደህራና ፡ **እንኳን ፡ ደህና ፡ መጡልን** ፡ የሚል ፡ በልጁ ፡ በዐቢይ ፡ ከተዳረ ፡ ስለዳ ፡ ጋራ ፡ እንደበረከተ ፡ የገንዘብ ፡ ሰጠታ ፡ ያደርጉለት ፡ ነበር ፡ ስለዚህ ፡ አውሮጳ ፡ እንደመጣት ፡ የተደሳለሙ ፡ ነው ፡ ማለት ፡ ይቻላል ፡

ዐቢይ ፡ በቅምባርቱ ፡ ተጠጣሪ ፡ ነው ፡ በሁለተኛ ፡ ደረጃ ፡ ትምህርት ፡ ቤት ፡ ሳለ ፡ የሚታወቅበት ፡ ችሎታ ፡ እንደሌለው ፡ አሳይ ፡ ሆኖ ፡ ከዚህም ፡ በቀር ፡ አንድ ፡ ማታ ፡ አዲስ ፡ ሥነ ሕይወት ፡ ከፍተኛ ፡ ደረጃ ፡ ትምህርት ፡ ቤት ፡ ለመገባቱ ፡ መጥተው ፡ በድንገት ፡ አደገው ፡ ስላወቁት ፡

“ ደህ ፡ ልጅ ፡ በትምህርቱ ፡ እንደምን ፡ ነው ? ” ብለው ፡ አስተማሪው ፡ ጠየቁ ፡

“ በማቴዎስ ፡ ፳፩ ፡ ያለ ፡ ችሎታ ፡ አለው ” ብሎ ፡ ስለመሰከረለት ፡ ወደዚያ ትክክል ፡ እንደተሰጠው ፡ ትምህርቱ ፡ እንደቀጥሎ ፡ ከተመለሰው ፡ ተማሪዎች ፡ ጋራ ፡ እንደደመረ ፡ ትክክለኛ ፡ ሰጠለት ፡ ደህ ፡ ሁኔታ ፡ መንፈሱን ፡ በጣም ፡ ከፍ ፡ አድርጎለት ፡ ነበር ፡

ዮናደቅ ፡ እስተከረ ፡ ሂደት ፡ የተማሪው ፡ መሐንዲስነት ፡ ነው ፡ ስለዚህም ፡ ከዚያ ፡ እንደተመለሰ ፡ ለቆቃ ፡ ግድብ ፡ በመሠራት ፡ መሐንዲስነት ፡ ጋራ ፡ በጥናት ፡ ሲሰማመድ ፡ ከቅድስት ፡ በኋላ ፡ በመጨረሻው ፡ የአዲስ ፡ አባባ ፡ ማዘጋጃ ፡ ቤት ፡ የመሐንዲስነት ፡ አካታ ፡ ምክትል ፡ ሆኖ ፡ ተሾመ ፡

ዐቢይ ፡ ያገጣው ፡ አስካሉ ፡ ፍሬው ፡ የተባለችውን ፡ የፀሐዬን ፡ የእህት ፡ ልጅ ፡ ነበር ፡ ግን ፡ ጋብቻው ፡ ብዙ ፡ ጊዜ ፡ ሊቆይ ፡ አልቻለም ፡ ገንዘብ ፡ ጋራ ፡ የምትዳዳረውን ፡ የፍቅር ፡ ደብዳቤ ፡ አገኘሁ ፡ ብሎ ፡ ወደዚያው ፡ ተፋቱ ፡ የተጠረጠረው ፡ ጊዜው ፡ ምንም ፡ ሳይመነታ ፡ አገገባት ፡ ቀድሞውንም ፡ ቢሆን ፡ የዐቢይና ፡ የአስካሉ ፡ ጋብቻ ፡ አቻ ፡ ልቻ ፡ አልነበረም ፡

ዐቢይ ፡ አሥር ፡ ዓመት ፡ የእያንዳንዱ ፡ ብልጫ ፡ አለው ፡ “ መልካም ፡ ብቻ ፡ ተመልክቼ ፡ አስካሉን ፡ ማግኘት ፡ ጥፋቱ ፡ የኔ ፡ ነው ፡ “ ይል ፡ ነበር ፡ የሆነ ፡ ሆኖ ፡ የጋብቻው ፡ መፍረስ ፡ ምክንያት ፡ ሆኖ ፡ በፀሐዬና ፡ በዐቢይ ፡ መካከል ፡ የነበረው ፡ የወዳጅነት ፡ ግንኙነት ፡ ምንጊዜም ፡ አሳቂረጠም ፡

ዐቢይ ፡ ምንም ፡ አንኳ ፡ “ ሮማው ” የሚባለውን ፡ የትምህርት ፡ ዓይነት ፡

ለመከታተል ፡ አድል ፡ ቢያገኝ ፡ ባህላዊ ፡ የሚባለውን ፡ አውቀት ፡ ለማግኘት ፡ አጋጣሚ ፡ አልነበረውም ፡ መቼም ፡ ባህላዊ ፡ አውቀት ፡ መስጠት ፡ የሚችል መረው ፡ “ ከእናት ፡ ምጽጃ ” ነው ፡ ይባላል ፡ ግን ፡ የዐቢይ ፡ እናት ፡ የደመቅ ፡ ወለት ፡ ገብራል ፡ እያደገች ፡ እንደገራ ፡ ለመጋገፍ ፡ ወጥ ፡ ለመቀቃት ፡ አገላግሎ ፡ እንደሆነ ፡ እንደገራ ፡ ባህላዊ ፡ የአውቀት ፡ ምግብ ፡ ለማደግ ፡ ከፍሎታው ፡ በላይ ፡ እንደሚሆንበት ፡ ጥርጥር ፡ የለውም ፡ እንደሆነው ፡ አባቱ ፡ አቶ ፡ ወልደማርያም ፡ በደብረ ፡ ዘደቅ ፡ ቤተ ፡ መንግሥት ፡ አካባቢ ፡ በሚገኘው ፡ ዐፀድ ፡ (graduate) አራሙቻ ፡ ከመቅረብ ፡ አቶ ክብሩ ፡ እየተጠቀሱ ፡ አራት ፡ ከማስታወቅ ፡ ውሀ ፡ ከማጠጣት ፡ በቀር ፡ ሌላ ፡ የሚያውቀው ፡ ለልጁ ፡ የሚያስተምረው ፡ ነገር ፡ አልነበረም ፡ የሆነ ፡ ሆኖ ፡ ሊዘነጋ ፡ የማይገባ ፡ አንድ ፡ ትልቅ ፡ ነገር ፡ አለ ፡ አቶ ፡ ወልደማርያም ፡ ባለቤቱ ፡ እመቤት ፡ ወለት ፡ ገብራል ፡ ሀ-ሁ-ሂ-ሀሳቶች ፡ (i.e. terete) ቢሆኑም ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ሳይወጡ ፡ ትሁቶች ፡ ስሙ ፡ አክባሪዎች ፡ ውሾች ፡ ተናግረው ፡ የማይውሉ ፡ ጭዋዎች ፡ ስለነበሩ ፡ ይህን ፡ የጭዋታ ፡ ጠጣሪ ፡ ለልጁ ፡ እንደወረሱ ፡ ጥርጥር ፡ የለውም ፡ ዐቢይ ፡ ሁሉ ፡ ጊዜ ፡ ይህን ፡ ያስታውሳል ፡ አንድ ፡ ቀን ፡ ለወዳጁ ፡ ለፀሐይ ፡ ስለዚህ ፡ ጉዳይ ፡ የሚከተለውን ፡ አጭወተው ፡

“ በጥንታዊነት ፡ ከተማ ፡ ሀዋርያት ፡ ዩኒቨርሲቲ ፡ አየተማሪው ፡ መሪ ፡ ሪያ ፡ ክፍል ፡ የቀረበው ፡ በ U.S. ነው ፡ ከሚገኝ ፡ አጥራቅሚያት ፡ ነበር ፡ መቼም ፡ አካባቢው ፡ የወጣቱ ፡ የሰነድ ፡ ስረገጥ ፡ ነው ፡ ብዙ ፡ ኖረች ፡ ከሰባት ፡ “ አሉበት ፡ ሌሊቱን ፡ መሥራት ፡ እንደጊራ ፡ ያድራል ፡ ብዙዎች ፡ የኔ ፡ ጊዜ ፡ እዚያ ፡ ሲጠፍሩ ፡ ያድራሉ ፡ ይጠጣሉ ፡ ይሰጥሉ ፡ አስጠያሪ ፡ ብለው ፡ ያለበት ፡ ጥግር ፡ ያደርጋሉ ፡ የማይሠሩት ፡ የላቸውም ፡ ለክርስቲያን ፡ ገንዘብ ፡ ይህን ፡ በመሳሰለው ፡ ነገር ፡ አጥፍተው ፡ ከትምህርት ፡ ቤት ፡ ሳይሄዱ ፡ የሚቀሩት ፡ ብዙዎች ፡ ናቸው ፡ እኔን ፡ ያዳኝ ፡ ምን ፡ መስላህ ? በአባቱ ፡ በእናቱ ፡ ሳይ ፡ የተመለከት ሁሉ ፡ የሞራል ፡ ስሜት ፡ ምሳሌነት ፡ ነው ፡ የነበሩ ፡ ምክንያት ፡ ሁሉ ፡

“ ከአጉል ፡ ጊዜ ፡ አቶ ጣም ” የሚል ፡ ነበር ፡ ስለዚህ ፡ በትምህርት ፡ ቤት ፡ በ class ፡ ጊዜ ፡ ከማገኘቸው ፡ በቀር ፡ አንድ ፡ ጊዜ ፡ አሳብጧል ፡ ነበር ፡

“ መልካም ፡ አድርገህልኝ ፡ መልካም ፡ አድርገህልኝ ” አሉ ፡ ፀሐዬ ፡ “ የወጣቶቻችንን ፡ ስሜት ፡ በዝግብር ፡ ላይ ፡ የሚጥለው ፡ ጊዜያዊው ፡ በጥንቃቄ ፡ ለመምረጥ ፡ አለመቻላቸው ፡ ነው ፡ የዛሬ ፡ ከየዓመት ፡ ግድም ፡ Miguel de Cervantes Saavedra የተባለው ፡ የእከፍተኛ ፡ ጸሐፊ ፡ Don Quixote በተባለው ፡ የፊክሽን ፡ ድርሰት ፡ “ ጊዜያዊነት ፡ እንደሚሆን ፡ ግን ፡ እንደሚሆን ፡ ግን ፡ እንደሚሆን ፡ “ ይላው ፡ ሲጠቀስለት ፡ ይኖራል ፡ አንዳለሁ ፡ የሳይኮሎጂ ፡ ትምህርት ፡ እንደሌለው ፡ አያጠራጥርም ፡ ”

— “በሽም፡ አጥ፡ “ከአህያ፡ ጋራ፡ የዋለች፡ ካቃ፡ አመጽ፡ ቅማ፡ መጣች፡” የመጣ፡ ካገረ፡ ያወሳሌ፡ አለ፡ “የምንደሃቸው፡ ጋራችን፡ ጽናተን
— ገና፡ የአኗኗር፡ ሥርዓት፡ ስንደውታችንን፡ ሊያንድ፡ ወይም፡ ሊያሳስቡ፡ ይችላሉ፡ ለሰዚህ፡ ጋራችን፡ ስንመርጥ፡ በጣም፡ መጠንቀቅ፡ ያስረግጋል፡ እኔ፡ ለጊዳ፡ ጥፋት፡ አንተን፡ ከመርጥ፡ ሷም፡ የቱን፡ ያህል፡ እንደተለወጥሁ፡ ስንግራህ፡ አያሻም፡” አለ፡ ዐቢይ፡

- "በጌ፡ ያስታይኛ፡ መሰወጥ ፡ የለ-ብህም፤ - ራስህን፡ መሆን፡ ነው፡
ያለ-ብህ።"

— "መለወጥ፡ ስለህ፡ አፃተ፤ ለመሆን፡ ሞገረሁ፡ ማለቴ፡ አዲደለሁ።
ግን፡ ስለአገራ፡ ገህፈ፤ ሥነ፡ ድህረ፡ ቆይክ፡ የዐፃፋውቀው፡ ብዙ፡ ነገር፡ ነበረ። ለእኔ ሳይሆን፡ ኮሌጅ፡ የወሰድሁኝ፡ ትምህርት፡ መሰከር፡ እንደሆነ፡ ክድርጎኛል። ግን፡ ኢትዮጵያ፡ ኢፖሪ መሆኔ፡ መጠን፡ የገህል፡ ትምህርት፡ የሰኘው፡ እንደምታውቀው፡ አገቴ፡ አትገነባትም፤ ኑቢያ፡ ስለሰጠላ፡ ስለታሪክ፡ ምንም፡ ያመለክታል፤ ነገር፡ የለም። ግን፡ በሙዊቱ፡ በወገተኛነቱ፡ እኩልነቱ ለሁሉ፡ አፃተ፡ ገደባችኋል፡ የወረሰኩው፡ ብዙ፡ ነገር፡ አለህ። ገህኩ፡ አስቀድሞ፡ አገታለሁ፡ የቅኔ፡ መምህር፡ ናቸው፤ "ቲዎሎጂን፡" ናቸው፤ ረገዳላ፡ ናቸው። በኩልህ፡ አፃተ፡ ልግሞ፡ ብዙ፡ እውቀት፡ አጠራሽ መሃል። ለኔ፡ ነገሩ፡ ጋራ፡ መገዳገሚያ፡ ትሰጥኝ፡ እድል፡ ነው። ብዙ፡ ነገር፡ አማራጭ።" ሲሉ፡ ዐቢይ፡ ዐሐዱን፡ በዐፃመ ስገን፡ ተናገረ።

- "ክዳ፡ ገዢዎቻችን፡ የሚሠሩበት፡ ቅርባቸው፡ ሀብት፡ ብቻ፡ አይደለም። ክግቱ፡ በገንዘብ፡ ሀብታም፡ ናቸው፡ አይገባም። ግን፡ ጥህፃኔ፡ ቅርብ፡ ነበራቸው። ገዢህም፡ በቀር፡ ሰብኦቹ፡ ክብራቸውን፡ ጠብቀው፡ የሚኖሩ፡ ሰው፡ ነበሩ። "ሰብኦቹ፡ ክብሩን፡ ደግሞ፡ ሰውነታችን፡ ከግ፡" ይሉ፡ ነበር። ይህ፡ ውነት፡ ነው። ሰው፡ ገንዘብ፡ የሚለዩው፡ በሰብኦቹ፡ ክብሩ፡ መሆኑ፡ አለበት። ሰብኦቹ፡ ክብር፡ በገንዘብ፡ አይገኝም። ሰብኦቹ፡ ክብር፡ በታደሰ፡ አይዘረፍም። ሰብኦቹ፡ ክብር፡ ድህነታችን፡ ብልጽግናን፡ አይመለከቱም። ሰብኦቹ፡ ክብር፡ ውስጣዊ፡ እንጂ፡ አፍኦቹ፡ ነገር፡ አይደለም። ጥላመታደሰ፡ የዛሬው፡ የኢትዮጵያ፡ ትውልድ፡ ሰብኦቹ፡ ክብር፡ ማለት፡ ግን፡ እንዲሆን፡ የሚያውቅ፡ አይመስለንም። የርሱን፡ ልብ፡ የሚያጥቅቅለው፡ በማናቸውም፡ ክፍሉን፡ ገንዘብና፡ ምቹት፡ ለማግኘት፡ የሚያስችል፡ ነገር፡ ብቻ፡ ነው። ሌላ፡ ምንም፡ የሕይወት፡ ፍልሰፍና፡ በፍጹም፡ የለውም። "

- "ኃሊያ ለዚህ መድኃኒቱ ምን ያመነላሃል?" ኣሉ ወጊደ። ለ ጣም፡ ስፀተ፡ ተስፋ (pessimism) ተሰምዶት፡ ኣገኛል።

— "ከሁሉ፡ አስቀድሞ፡ እያንዳንዳችን፡ ስለሰጠውቅ፡ ያለንን፡ አስተያየት፡ ፈጽሞ፡ መለወጥ፡ አለብን፡፡ በቀዳምነት፡ ያነበብጥላለሁ፡ የፍልጠና፡

ቅሬታዎቹ፡ የተፈታሉት፡ የኛን፡ ፃደን፡ ለመክፈት፡ ነው። በይዘት፡ መሳካት፡ እንደገናጠቀምበት፡ ያሰራል።”

“ በርዕዩ ላይ ልብናል፡ እንዲቻለ፡ ይሰማናል፡ ስለሰብክ
ዊ፡ ክብር፡ ስቅናገር፡ ብዙ፡ ነገሮች፡ የወጋታዎች፡ በጭላጭላታ፡ ነው፡፡ እነሱ፡
እግዚአብሔር፡ **ዘመዱን**፡ እንዲገና፡ በግሪዞች፡ እንደነበሩ፡ ወዲህ
ርቶ፡ ተርጉሟል፡፡ ያሰናገሩት፡ አስተሳሰቦች፡ ኢያሳህራራዊ፡ ይቻላል፡ ይሆናል፡፡”

- "ቅኔን፡ ለገጣጣም፡ የሚቻለው፡ በተደረሰበት፡ ቋንቋ፡ የሆነው፡ ያለዚያ፡ ለዛሬውን፡ ያጣል፡ ገዢው፡ የሚያስተምረው፡ በራሱ፡ መተሞጥ፡ ነው።"

— "ውሳኔህን፡ ነው፤ ውሳኔህን፡ ነው። ግዕዝኛ፡ ሳልገባህ፡ መቅረፍ፡
 ያሳዝናል። ግን፡ ክልዖ፡ ዘመድ፡ ጊዜ፡ ተዋርዷል። ቅርጸው፡ ያሻው፡
 አይመስለኝም። እንደ ይሁን ይሁን፡ በቃሌ፡ አጠናው፡ እግዚአብሔር። ግን፡
 ነገሩን፡ የፊት፡ ወልደ፡ ገብሮኤል፡ ቅኔ፡ ጠለቅ፡ ያለ፡ ሳይሆን፡ አይቀር
 ም፡ ብዬ፡ እንምረክሁ። ሳንተ፡ ምን፡ ይመስልሃል?"

- "ክልቦ፡ ዘመፁ፡ ጊዜ፡ ተዋርዶ፡ እዋሪ፡ 790ሁ፡ የምጠቅሳው፡ በቅርብ፡ ጊዜ፡ በኔ፡ ሕይወት፡ ልሳኝ፡ የደረሰውን፡ ሁኔታ፡ ክጉልቶ፡ ስለሰፈረኝ፡ ነው፡፡"

— "በሕይወቴ የደረሰውን ንጉስ ልዩ ክስ የኛ የምቶለው ምድያ?"

— “እንደምታውቀው፡ ሁሉ፡ በእፄ፡ መንግሥት፡ የክብር፡ ሥፍራ፡ ነበረች፤ ከፍተኛ፡ ደዋዝ፡ እቀበል፡ ነበር፤ በቂ፡ የሆነ፡ የግል፡ ሀብት፡ አቋቁመ፡ ነበር፤ እንዲያው፡ ሰዎችንም፡ በምቸለው፡ እረዳ፡ ነበር፤ ወዲሁች፡ ዘመዶች፡ ገሳዶች፡ ሳይቀሩ፡ የፊት፡ እርዳታ፡ ለዐግግኞች፡ ሲሉ፡ በከፍተኛ፡ ውዳሴ፡ ይሸነግሉኝ፡ ነበር፡፡ ግን፡ ያ፡ ሁሉ፡ ቀርጾ፡ አሁን፡ ስዱኛች፡ በሆንኩ፡ ጊዜ፡ የነዚህን፡ ሰዎች፡ ሁኔታ፡ ሳየው፡ በጣም፡ ይገርመኛል፡፡ ከሁሉም፡ ይልቅ፡ ስለሰዎች፡ ግብዝነትና፡ ውሸተኛነት፡ ትምህርት፡ የሰጡኝ፡ ቤተ፡ ዘመዶች፡ ናቸው፡፡ በተለያዩ፡ የፍትሕ፡ የአገሪቱ፡ ልጅ፡ ወንድም፡ ከዚህም፡ የተነሳ፡ ለወድሜ፡ ለወልደ፡ እኔ እኔ፡ ሽራልግ፡ በአዐግርኛ፡ ተለዐግሜ፡ ቃል፡ ስነግሣ፡ በእንግሊዝኛ፡ *The Beastly Man* እያልኩ፡ አጠራዋለሁ፡፡”

- "ኦክ! ኦክ!" አለ፡ ዐቢይ፡ በመገረምና፡ በመደነቅ፡ ዓይኖቹን፡ አፍጥጦ፡ "አሁን፡ ገገኛ፡ የምቀለው፡ ገና፡ አሁን፡ ገገኛ" ሲል፡ ጥጥሩን፡ ቀጠለ፡ "ለዚህ፡ ፍጥራ፡ አልቦ፡ ዘመድ፡ ጊዜ፡ ተዋርዷል፡ የዐገለውን፡ ቅኝ፡ ሳይገቡ፡ ፍልስፍና፡ አለበት፡ ያልነው! ለገ፡ ገግል፡ ቅምምስ፡ (experience) ጋራ፡ የተያያዘ፡ ፍጥራ! እኔ፡ ለመሆኑ፡ እነዚህ፡ ዘመዶች፡ ያደረጉህ፡ ምንድነው? በጣም፡ የተወረወረህ፡ ይመስለኛል፡፡"

- " ፬፻፺፱ : ያረርኦች : ነገር : የለም :: ደግሞም : ፩፻፶፭ : ሊያደርጓቸው አይ

ቶሎም፡ነበር፡፡ከሁሉ፡አስቀድሞ፡ኔሬ፡በነርሱ፡ደጋፊነት፡አልኖርኩም፡፡
እንዲያውም፡ከነርሱ፡ብዙዎቹን፡ኔሬ፡አረዳቸው፡ነበር፡፡ግን፡በአንድነት
ቸው፡አንድ፡ዋና፡ነገር፡እንዲሰተማሩት፡አልነበረም፡፡

—“ከነርሱ፡የተማርከው፡ምንድነው?” አለ፡ዐቢይ፡፡

—“የ **Aeasop**ን፡ቀረት፡ታውሳለህ?”

—“እንጂ! የቱን?”

—“ስለሁለት፡የጉዞ፡ጓደኞች፡ነው፡፡

—“አሳሳታውስም፡፡”

—“አሳሳታት፡ባንድ፡ቀን፡እነዚህ፡ሁለት፡ሰዎች፡አብረው፡ደጋዙ፡፡

ነበር፡፡ጉዞው፡ባንድ፡ቀን፡ሊያልቅ፡የማይችል፡ረጅም፡ከመሆኑ፡የተነሣ፡፡
ዜው፡በሰመሸና፡ድካም፡ሰለተሰማቸው፡መናከሪያ፡የሚሆን፡መጽ፡ሰጽ፡፡
ፈልገው፡አረፉ፡፡እንዲሁም፡ከእግሮቻቸው፡አባራውን፡አጠግጠው፡ጭ
ብዙአቸው፡ከሰልቻቸው፡አውጥተው፡ከተመገቡ፡በሂሳ፡በመስኩ፡ፋይ፡ቀዝ
ረው፡ለማንቀሳቀሱ፡ሲሞክሩ፡በድንገት፡አንድ፡ትልቅ፡ገረጽ፡ድካ፡፡
(beast) ከተፍ፡አለ፡፡ወዲያው፡ከጓደኛ፡አንዱ፡ሮጦ፡በአቅራቢያው፡፡
ከሚገኝ፡ካንድ፡ትልቅ፡ዛፍ፡ፋይ፡ወጣ፡፡ከፋው፡ግን፡ታገሩት፡አጥፍቶ፡፡
ሰውነቱን፡ሳያንቀሳቅሱ፡ጭጭ፡ብሎ፡ተቸ፡፡(ድካ፡በማደንቀሳቀሱ፡አካል፡፡
ሳይ፡አደገኛ፡አደረሰም፡ደባሳል፡፡) በመጀመሪያ፡እግሮቹን፡ከዚያም፡ከፍ፡፡
ብሎ፡ደረቱን፡ቀጥሎም፡አፍንጫውንና፡ጀሮውን፡ሳይቀር፡በየተራ፡አነፈሰ
ፈ፡፡ሰውየው፡ግን፡ደጥ፡ብሎ፡ሕይወት፡አንዳለበት፡አንዳች፡ምልክት፡፡
ሰላሳሰጠ፡በመመረገው፡ድሁ፡ትቶት፡በአቅራቢያው፡ወደሚገኝ፡ደን፡፡
ፈጥጦ፡ገባ፡፡በዚህ፡ጊዜ፡ሁሉ፡ከዛፉ፡ፋይ፡የተገለበጠው፡ጓደኛ፡እያቆ
ለቆለ፡ማናቸውንም፡ነገር፡ይመለከት፡ነበር፡፡አደጋው፡አንዳለፈ፡ከአረጋ
ገጠ፡በሂሳ፡ከዛፉ፡ወርዶ፡፡

—“እንኳን፡እግረክብሎ፡ያተረፈህ! የደረሰህብህ፡ጉዳት፡አለ?” አጥ
ለ፡በመርበድበድ፡ጓደኛውን፡ጠየቀ፡፡

—“እግረክብሎ፡ይመስገን፡ምንም፡ጉዳት፡አልደረሰኝም፡፡” አለ፡መለሰ፡፡

—“ድሁ፡ትቶህ፡ከመሄዱ፡በፊት፡ከጀሮህ፡ሰር፡ሲያነፈጉ፡አይ
ቻለህ፡፡የነገረህ፡ነገር፡አለ?”

—“አዎ፡አንድ፡ትልቅ፡ምሥጢር፡ነግሮኝ፡ሄዱ፡፡”

—“ምንድነው? ምንድነው? እግክህ፡ጓገፈኝ፡፡”

—“ከማደታመን፡ጓደኛ፡ጋራ፡ወይቶም፡ሆነ፡አመሄድ፡እግሮቼህን፡፡
ፈቅደው፡እንዳታነሣ፡የሚል፡ምክር፡ሰጠኝ፡፡”

ይኸውልህ፡የዚያ፡የሰመ፡ጥፋው፡የ **Aeasop** ቀረት፡፡**አልቦ-
ዘመድ፡ጊዜ፡ተዋርዶ፡፡** ይለውን፡ቅሬ፡በዚህ፡ቀረት፡ወሰኖታ

ገዋዋለህ፡፡የሬ፡ሕይወት፡ደስተማሪኛ፡የነዚህን፡ፍልስፍናዎች፡ው
ነተኛነት፡ነው፡፡የ**Aeasop**ን፡ቀረት፡ብዙ፡ፈሳሰኞች፡ጠቅሰውታል፡፡

—“በጣም፡ደስተማል!” አለ፡ዐቢይ፡፡ጄረ፡ለመሆኑ፡ሰዎች፡በ
መተማመንና፡በመተሳሰብ፡ፈጅታ፡የተጠራጠሪነትንና፡ራሱን፡የመወደድ፡፡
ፍልስፍና፡አየተማሩና፡አየተለያዩ፡የሚሄዱበት፡ምክንያት፡ምን፡፡
ይመስሉሃል?”

—“የቅምህርት፡ጉድለት፡ነው፡፡”

—“ከ Kindergarten ጀምሮ፡አስከብሎኛና፡ዩኒቨርሲቲ፡ድረ
ስ፡በደረጃ፡የተበሩሁ፡ትምህርት፡ቤቶች፡በብዛት፡በተቋቋሙበት፡ጊ
ዜ፡ፍግሩ፡የትምህርት፡ጉድለት፡ነው፡ማለት፡እንዴት፡ይቻላል?”

—“አዎ፡በዛሬው፡ጊዜ፡የትምህርት፡ቤቶች፡ቁጥር፡አያደገ፡መ
ሄዱ፡ጥርጥር፡የሰውም፡፡ሰዎች፡ፓይሎት፡ሆነው፡በሰማዬ፡ሳይ፡ፈጣን፡፡
ጄት፡ኤሌክትሪክ፡እንዲያበሩ፡መሐንዲስ፡ሆነው፡ትልቅ፡ድልድይ፡እ
ንዲሠሩ፡‘ማቴማቲክስ’፡ሆነው፡የቁጥር፡ፕሮብሌምን፡አንዲፈቱ፡አ
ስቅሮኖመር፡ሆነው፡የሰማይ፡ከዋክብትን፡አቀማመጥና፡አንቅስቃሴያ
ቸውን፡እንዲመለከቱ፡... ለማስተማር፡ተቸ኷ል፡፡ግን፡አንድ፡መሠረታ
ዊ፡የሆነ፡የትምህርት፡ጉድለት፡አንዳለ፡በግልጽ፡ይታያል፡፡”

—“ምንድነው?” አለ፡ዐቢይ፡፡

—“ሰዎች፡ሰው፡መሆኑን፡አልተማሩም፡፡”

—“ይህ፡ደግሞ፡በጣም፡የማይገባ፡ንግግር፡ነው፡፡ከሁሉ፡አስቀድ
ሞ፡ሰው፡ሰው፡መሆኑን፡መማር፡ደስፈልገዋል፡እንዴት? ሰው፡ሰው፡፡
ከመሆኑ፡በቀር፡ሌላ፡ምን፡መሆን፡ይችላል?”

—“ቀደም፡ብሎ፡ወንድሜን፡ወልዱ፡እግረኝ፡**The Beastly
Man** ብሎ፡እንዲሰየምሁት፡ነግራላለሁ፡፡ይህ፡ቅጂአቼ፡ሰያሜ፡ነ
ው፡፡በሁለት፡አግሮች፡የሚቆምና፡በሁለት፡አግሮች፡የሚፈመድ፡ሁሉ፡፡
ሰው፡መገሉን፡አውቃለሁ፡፡ግን፡ምን፡ፋይነት፡ሕይወት፡አንዳይኖር፡፡
ሰንከታተል፡በኩሉ፡እግሩ፡ከሚቆምና፡በአገሩ፡አግሩ፡ከሚፈመድ፡፡
የገሰ፡አደገኛ፡ፍጥረት፡ሆኖ፡አናገዋለን፡፡ሰለዚህ፡ሰው፡ሰው፡መ
ሆኑን፡እንዲማር፡ደስፈልጋል፡ብል፡አንግዳ፡ነገር፡አይሆንም፡፡”

—“አሁን፡ገባኝ፡አሁን፡ገባኝ፡” አለ፡ዐቢይ፡፡“ግን፡**The Be-
astly Man** እያልክ፡የምትጠራውን፡የወንድምህን፡ታሪክ፡አመለካ
ቅ፡በጣም፡ጓደኛለሁ፡፡”

—“በከፋ፡ጊዜ፡አጫወትሃለሁ፡፡”

ፀሐዩ = መንግሥት፡ በተፈጥሮው፡ ብቻውን፡ መቶም፡ የሚወጡ፡ ሰው፡ ነው። በሥልጣን፡ ስድመቱ፡ ለኑሮው፡ የገንዘብ፡ እርዳታ፡ ለመገኘቱ፡ የምራሳ፡ ድጋፍ፡ ጠይቆ፡ እያውቅም። የአዕዛቢነት፡ መግለጫ፡ የአዕዛቢነት፡ አብያተ፡ ክርስቲያናት፡ የአዕዛቢነት፡ የበጎ፡ አድራጊነት፡ ድርጅቶች፡ የኢትዮጵያን፡ ሰጸተኞች፡ ለመርዳት፡ እያሉ፡ ገንዘብ፡ ሲያወጡ፡ በፀሐዩ፡ ምክንያት፡ የአንድ፡ ቤት፡ ወጭ፡ አካሄድም። ኑሮው፡ የተወሳሰበ፡ ስንጥህ፡ ለሕይወቱ፡ ምኞት፡ የሚሰጥ፡ ብዙ፡ ነገር፡ አይፈልግም። ለምሳሌ፡ መኪና፡ ነጭ፡ እያውቅም። ምሳሌውን፡ ያህሉ፡ አድራጊ፡ ከበጎ፡ ቅርስ፡ ወይም፡ ሌት፡ አይፈልግም። የሚከራይተው፡ መኖሪያዎች፡ አመጽኖታቸው፡ ብቻ፡ የሚያገለግሉ፡ ናቸው። ... ይህ፡ አካሄድ፡ ለአስተሳሰቡ፡ ይህም፡ ነገረን፡ ሰጥቶታል። ማንም፡ አይሰማም። በጥንቱ፡ ውዳሴ፡ ስዎች፡ ለመደሰል፡ አይሞክሩም። በአንድ፡ ዓይነት፡ አስተሳሰብ፡ ውሳኔ፡ ዋጋውን፡ ወይም፡ ፍራ፡ ነገርን፡ መርምሮ፡ በግልጽ፡ ካልተረጎመ፡ በቀሮ፡ ከደክተረ፡ እገሌ፡ ወይም፡ ከፍሬ፡ ሰር፡ እገሌ፡ የመነሡ፡ አሳብ፡ ነው። ቢሉት፡ ለርሱ፡ ምንም፡ አይደለም። ስዎች፡ በማሳበራዊ፡ ሕይወት፡ ያገኙትን፡ የክብር፡ ሰፍራ፡ ወይም፡ በ"አካሄድ" አቋሞች፡ አካላቸው፡ የተሰጣቸውን፡ ስሙ፡ ማሳተፍ፡ (Prestige) ምክንያት፡ አድርገው፡ በሚያገኙ፡ ማንም፡ ለጠቀሙበት፡ የሞከሩ፡ እንደሆነ፡ የተቃውሞ፡ ድምፅ፡ አሳስበዋል። አያመነታም። ከቀሪዎች፡ ከጠበቁች፡ ከዳኞች፡ ከጋራዊነት፡ ... ጋራ፡ አያሉ። ጊዜ፡ ተጋጭቷል። በዚህም፡ ምክንያት፡ አንዳንድ፡ ሰዎች፡ "ደረቅ" ወይም፡ "ምገደኛ" የሚሉ፡ ሰዎች፡ አውጥተውለት፡ ነበር። እርሱ፡ ግድ፡ የለውም። የርሱ፡ አሰራር፡ "አሻራ፡ አምቤ፡ ካሳሰቡ፡ መኖሪያ፡ አሳውቀውም" የሚሉ፡ ነው። ይህም፡ ከexistentialism አሰራርነት፡ ጋራ፡ ይቀራገራል። እርሱ፡ ግን፡ ኤዲስቲክሽኑን፡ ስንት፡ አይገባም። እንደያውም፡ "Plato ከexistence essence፡ ቢያስቀድም፡ ወይም፡ Jean Paul Sartre ከessence existence መቅደም፡ አሳበት፡ ቢል፡ እኔ፡ ምንቸንገረኛ?" ይሉ፡ ነበር።

ፀሐዩ፡ በሌሎች፡ ሰዎች፡ አስተሳሰብ፡ አይመራም፡ ቢገልጽ፡ አዋቂዎች፡ ናቸው። የሚገሉት፡ ሰዎች፡ የጻፏቸውን፡ መጻሕፍት፡ ማንም፡ ይወዳል። የሚያገኙት፡ መጻሕፍት፡ ለመምረጥ፡ Review የሚያደርጉ፡ ነቃፊዎች፡ ወይም፡ አመሰግናኞች፡ አይከታዩም። አንድ፡ መጽሐፍ፡ አመግላት፡ ሲፈልግ፡ በመጀመሪያ፡ ከውስጡ፡ አንድ፡ ምዕራፍ፡ ማንም፡ አሳበት። ከዚያ፡ በኋላ፡ ነው፡ ለመግዛት፡ ወይም፡ ለመግዛት፡ የሚቻለው። የአዳዲስነት፡ (style)

ካልጣመውና፡ የአስተሳሰቡ፡ አቅራቢነት፡ ተወካዊ፡ ሆኖ፡ ካሳገኘው፡ ለወጽኦት፡ በሚገኝበት፡ ጊዜውን፡ ማጥፋትና፡ ኃይሉ፡ መፈራረም፡ (energy) መጨረሱ፡ አይፈልግም። ከዚህም፡ በቀር፡ በአሳብ፡ ክርሱ፡ ጋራ፡ የሚሰጠውን፡ ደራሲ፡ አይመርምም። "የሚገልጽልኝ፡ አዲስ፡ ነገር፡ የለውም።" ይላል።

ፀሐዩ፡ የተወለደው፡ ጉላሌ፡ በመገል፡ ስፍራ፡ ነው። አምስት፡ አሃዶችና፡ ሦስት፡ ወንድሞች፡ አሉት። እርሱ፡ በልጁ፡ ፬ኛ፡ ነው። ከቀሩት፡ አሃዶችና፡ ወንድሞች፡ ይልቅ፡ የርሱ፡ አስተዳዳሪ፡ ቁጥጥር፡ የበዛበትና፡ በጣም፡ የተጣበበ፡ ነበር። አባቱ፡ አለቃ፡ መንግሥት፡ ጊዜውን፡ ከፈለገ፡ ጋራ፡ በመጣወቅ፡ እንዲያሳልፍ፡ አይፈቅድለትም። ነበር። ይህን፡ የመሳሰለ፡ አስተዳዳሪ፡ ምንም፡ አንጂ፡ ወዲቱም፡ ነገር፡ አስተሳሰብ፡ ቢመራው፡ የሰጠው፡ ሕይወቱን፡ አይህላምበታል፡ ማለት፡ ይቻላል። - በኑሮው፡ ገለልተኛ፡ ነው። ዓይነት፡ አፋር፡ ነው። ወዲሁ፡ በጣም፡ ጥቂቶች፡ ናቸው።

ፀሐዩ፡ የአዲስ፡ አገላለጽ፡ ተቃውሞ፡ በተሰጠበት፡ ጊዜ፡ አያሉ፡ የሚያሳዝኑና፡ የሚያሳፍኑ፡ ነገሮች፡ አጋጥሞታል። ከዚህም፡ በጣም፡ የተሰማው፡ ከቤተ፡ ዘመዱ፡ አንዲንዶች፡ - "ሲምጋቲ" ሊያሳዩት፡ ይቻላል። እንዲያውም፡ ከገንዘብ፡ ነገሥቱ፡ ሹመቶና፡ ልዩ፡ ልዩ፡ ስጦታ፡ ለማግኘት፡ ሲሉ፡ የሆነ፡ ያልሆነውን፡ በርሱ፡ ሳይ፡ ለሳሰወራት፡ የፕሮፓጋንዳ፡ መሣሪያ፡ መሆኑን፡ ነው። ይህ፡ አይፈራገ፡ ምንም፡ እንጂ፡ እርሱን፡ ሊገደድው፡ ገደብ፡ የአንዲዚህ፡ ያለ፡ ከዳተኛ፡ ቤተ፡ ሰብ፡ ወገን፡ ነኝ፡ ማለቱ፡ በጣም፡ አሳደረቀታል። ይህ፡ ብቻ፡ አይደለም። እነዚህ፡ ሕሊና፡ ቢሰጥ፡ ቤተ፡ ዘመዶች፡ አዲስ፡ ሐሳቦች፡ ሲወጡ፡ ይገባሉ፡ የአብዮት፡ አጋጣሚዎች፡ ሆነው፡ ሲያመጡ፡ ስለመዳደሩ፡ ምንም፡ ሐረፍት፡ አልተሰማቸውም። ይህን፡ አሳራጭ፡ አሳዛኝ፡ ታሪክ፡ ፀሐዩ፡ ለፈጽሞ፡ ለዐቢይ፡ ጥግግተው፡ ጊዜ፡

- "አልቦ፡ ዘመድ፡ ጊዜ፡ ተዋርዷል፡ በቃሌ፡ ሳጠና፡ ጥቂት፡ ጊዜ፡ ቆይቶ፡ አረገው፡ ይሆን? እያልኩ፡ ሠግቼ፡ ነበር። አሁን፡ ግን፡ ይህ፡ ያመወቀኝ፡ የፈርግ፡ ድጋፍ፡ (background) ከቶ፡ ሊያስረክብኝ፡ አይችልም። እንዲያውም፡ ስላንተ፡ አሁን፡ በቃሌ፡ ልውጣልህ!" አለና፡ ዐቢይ፡ አንድ፡ ቃል፡ አንጂ፡ ሳይሳሳት፡ ቅኔውን፡ በቃሌ፡ አነበበለት። ወዲያውም፡ "ይህ፡ ታሪክ፡ ተሰውሮ፡ ሊቀር፡ አይገባም። ሐሳው፡ የኢትዮጵያ፡ ሕዝብ፡ ሊያውቀው፡ ይገባል።" ሲሉ፡ ለምሳሌ፡ ተናገረ።

- "ይህ፡ አሳራጭ፡ ነገር፡ ምን፡ ታሪክ፡ ተብሎ፡ ይወራል፡ አገላለጽ?" አለ። ፀሐዩ፡ በመታዘዝና፡ በሰማን፡ ሌሎች፡ አያሳዩት።

- "ይህን፡ የመሰለ፡ አሳራጭ፡ ታሪክ፡ ነው። እንጂ፡ ለትውልድ፡ ትምህርት፡ የሚሰጠው፡ በክርስቲያንነት፡ ታሪክ፡ ውስጥ፡ አይገኝ፡ የሚያስፈልገው፡ የዲሞክራሲ፡ ጥያቄ፡

ብቻ፡ አደደለም፡ የሚያስተምረኝ፡ እኛ፡ ስላንገኝናረው፡ ከከሰደው፡ ከ
ደህን፡ ስላንገኝናረው፡ ብዙ፡ ነገር፡ እንዳይሰራለን፡፡

— "እኔ፡ ለመሆኔ፡ ሃሌ፡ በኢትዮጵያ፡ የሚያሳፍር፡ ነው፡ የሚባል፡ ነገር፡
ይኖር፡ ይሆን? ሌብነት፡ አያሳፍርም፡ ውሸት፡ መያገር፡ አያሳፍርም፡ ስግግር
ም፡ መሆን፡ አያሳፍርም፡ ሴስኛነት፡ አያሳፍርም፡ ምዕራፍነት፡ አያሳፍርም፡
በቀዝቃዛ፡ ደም፡ ሰው፡ መግደል፡ አያሳፍርም፡... ሐፍረት፡ የሚሰማው፡ ሐ
ዝብ፡ እን፡ ሐሊና፡ ያለው፡ ነው! ያ፡ ሸክሶ፡ የተባለ፡ የ እንግሊዝ፡ ተው
ኔት፡ ደህን፡ ሐምሌነት፡ እንደሆነ፡ ሲል፡ አናገረው፡—

O Shame! Where is thy flush?

ሐፍረት፡ ሆይ! ቅኝትሽ፡ ወደኛ፡ አለ?

ደህ፡ እንደጠር፡ የተወረወረ፡ ጥያቄ፡ ለዛሬዎቹ፡ ኢትዮጵያውያን
፡ ኢየሱስን፡ መቅረብ፡ አለበት፡፡ ምን፡ ደመልኩ፡ ይሆን?

— "አንተ፡ ቀደም፡ ብለህ፡ "ሐሊና፡ ያለው፡ ሐዝብ፡ ብቻ፡ ነው፡ ሐፍረ
ት፡ የሚሰማው!" ያልነው፡ ቅኝትሽ፡ አንገላለ፡ ነው፡ ስላንገኝናረው፡ በሌላው፡
ሐዝብ፡ ዘንድ፡ **O Shame! Where is thy flush?** ያለው፡ አንገ
ለጥ፡ የጦር፡ ሰለት፡ ሊኖረው፡ እንዴት፡ ይቻላል? በኔ፡ አስተያየት፡ ከሁሉ፡ አስ
ቀድሞ፡ ኢትዮጵያዊ፡ "ግዕዝ፡ ልሁና፡" እያልክ፡ የምትጠራው፡ መሠረተኛ
ገር፡ የሚፈጠርበትን፡ ዘዴ፡ ማግኘት፡ ያስፈልጋል፡፡

— "ደህ፡ ጥርጥር፡ የለውም፡" አለ፡ ፀሐይ፡ "ግን፡ የዛሬው፡ ትውልድ
፡ ኢትዮጵያዊ፡ የሚያስኖውን፡ "ግዕዝ፡ ልሁና፡" እንዴት፡ ማግኘት፡ ይቻላል?
ከሁሉ፡ አስቀድሞ፡ ግህሳድ፡ ሥርዓታችንን፡ ማሰተማር፡ የሚችሉት፡
የቤተ፡ ሰብ፡ አገራዎች፡ (አግኝተና፡ እናት) የቤተ፡ ክርስቲያን፡ መሪዎች፡ የ
አገር፡ ሽማግሌዎች፡ ነበሩ፡፡ ባለመታደል፡ የዛሬው፡ ትውልድ፡ እነዚህን፡
ሁሉ፡ "አድኃሪዎች፡" እያለ፡ ከውግዟቸዋል፡፡ ወደፊት፡ ተራማጅ፡ ነኝ፡
እያለ፡ የሚወክረው፡ ደህ፡ አዲሱ፡ ትውልድ፡ የሠራውና፡ የሚሠራው፡ ሌ
ሉ፡ በታሪክ፡ አደግባይ፡ መቅረብ፡ መቼም፡ አይቀርም፡፡ ግን፡ በግም፡ የሚያ
ሳዝነው፡ ታሪክ፡ ይዘጋጃለትን፡ ፍርድ፡ ሳይሰማና፡ ከሰላተቱ፡ ምንም፡ ሳይ
ማር፡ በውሸት፡ ሌሎች፡ እየደለለና፡ እያገገገና፡ ያለ፡ እንደሆነ፡ ነው፡ ባለመ
ታደል፡ ታሪክ፡ ፍርድን፡ ለማዘጋጀት፡ ረገድም፡ ጊዜ፡ ይጠይቃል፡፡

— "የታሪክ፡ ፍርድ፡ የታሪክ፡ ፍርድ፡ እያልክ፡ በሚገኝ፡ ቅናገራለህ፡፡
የታሪክ፡ ፍርድ፡ ለሰው፡ ነው፡ እንደ፡ በስዎች፡ ሥራ፡ ሳይ፡ ምን፡ ዓይነት፡ ሥ
ልጣን፡ አለው? በዚያው፡ ሳይ፡ ታሪክ፡ አሐፊዎች፡ በሚሰሩ፡ የሚሰሩ፡ የዳኝነት፡
ጠባይ፡ አገራዊ፡ ማለት፡ እንዴት፡ ይቻላል? አዎ፡ ሃሌ፡ ሞሪር፡ የሚባ
ሉት፡ እንደ፡ **Oswald Spengler** የተባሉት፡ አሐፊዎች፡ — **Decline**
of the West የተባለውን፡ መጽሐፉን፡ አንብቦህ፡ እንደሆነ፡ — ታሪክ፡ እንደ፡

ሳያንስ፡ የሚመራበት፡ ስግ፡ አለው፡ ይላሉ፡፡ በኔ፡ በኩል፡ ግን፡ ያ፡ በግ
ም፡ የታወቀው፡ የፈረንሳይ፡ ደህን፡ (Voltaire) ታሪክ፡ በመሰማት
ት፡ የተደራጀ፡ ታሪክ፡ ነው፡ ያለውን፡ አስተያየት፡ አቀበላለሁ፡፡ ታሪክ፡ ያለሰ
ክ፡ እያደገና፡ እያደገና፡ የሚያወራሰብ፡ የቀዳሾቹን፡ የበዝግቶቹን፡
የግራፍቶችን፡ የክታላቶችን፡ የነፍስንግዳቶችን፡... ሐይወት፡ ነው፡ ደህ
ንን፡ ንቅዛት፡ በመርገምና፡ በማውገዝ፡ 43 ታሪክ፡ የክብር፡ ልብስ፡ ያገኛል
ፈጣሪ፡፡ እንግዲህ፡ ይህን፡ ዓይነት፡ ታሪክ፡ እያንበብ፡ ያደገ፡ ትውልድ፡
ትክክለኛ፡ ገደባት፡ ዓለም፡ ሊኖረው፡ ይችላል፡ ይመስልሃል?

— "ይገርማል፡ እንግ፡" አለ፡ ፀሐይ፡ "ቀደም፡ ብዬ፡ ሰው፡ ነው፡
መሆንን፡ መማር፡ ያስፈልገዋል፡ ብዬ፡ ነግራህ፡ ነበር፡፡ ይህንን፡ ትምህርት
ርት፡ ከሃይማኖት፡ ከፍልስፍና፡ ከታሪክ፡ ከሳይንስና፡ ከሥነ፡ ጥበብ፡
ማግኘት፡ ግልቻለ፡ አንድ፡ ምርጫ፡ ብቻ፡ አለው፡፡ ይህም፡ እንደእንሰሳት
ና፡ እንደአሰራር፡ በ *instinct* እየተመራ፡ መኖር፡ ነው፡፡

— "ይኸማ፡ ቢሆን፡ ትልቅ፡ መታደል፡ ነበር፡፡ እንሰሳትና፡ አሰራር፡
እን፡ ሃይማኖት፡ አያስፈልጋቸውም፡ አሠርቱ፡ ቃላት፡ አይገኝባቸውም፡
ገህነመ፡ እሳት፡ አያስፈልጋቸውም፡ የመንግሥት፡ ሰማያት፡ ተሰፋ፡
እደደደላቸውም፡፡ የተፈጥሮን፡ ስግ፡ አፈረሰ፡ ተብሎ፡ ሲነገሰሉና፡ ሲወ
ቀሱ፡ ከቶ፡ ሰምተንም፡ አናውቅ፡፡ ግን፡ እነሱ፡ ወደሰው፡ ልጅ፡ እደወቅ፡
አተገብረን፡ እንመልከት፡፡ ከሁሉ፡ አስቀድሞ፡ የሰው፡ ልጅ፡ ክፉና፡ በጎ፡
ለደታ፡ የምታውቅ፡ ነፍስ፡ አለችኛ፡ ብሎ፡ ይገራል፡፡ ከዚያ፡ በሳይ፡ ደ
ግሞ፡ ደኛ፡ አዋጅ፡ ናት፡ የተባለችው፡ ነፍሱ፡ እንዲታሰሳትና፡ ከትክክለኛ
ኛው፡ የውነት፡ መንገድ፡ እንዲታወግ፡ አሠርቱ፡ ቃላት፡ ሰውነት፡ ቃላት፡
ወንጌል፡ ቆራን፡ ሲዛ፡ ጌታ፡... ተደውላቸዋል፡፡ ግን፡ ደህ፡ ሁሉ፡ ጥንቃ
ቄ፡ ሆኖ፡ የሰው፡ ልጅ፡ ታሪክ፡ ከአዳምና፡ ሴጥን፡ ጀምሮ፡ የሰው፡ እፍ
ራሽነት፡ ታሪክ፡ ነው፡፡ ስለዚህ፡ እንደ፡ እንሰሳትና፡ እንደ፡ አሰራር፡ በ *in-*
stinct እየተመራ፡ ለመኖር፡ ምርጫ፡ ቢሰጠው፡ ትልቅ፡ እድል፡ ነው፡ እሳለሁ፡፡

— "ምርጫው፡ የሌለ፡ ነው፡፡ ማንን፡ እንደጠይቅ፡ ያስፈልገዋል?"

— "አሁን፡ እኔ፡ ከመሪት፡ ተነስቼ፡ እንሰሳት፡ ልሁን፡ ብል፡ እችላለሁ?"

— "ለምን፡ እችላለሁ? ግን፡ "ማሳበራዊ፡ ሐይወቱ፡ አይቀበለኝም፡
ወደጀቼን፡ አጣለሁ፡...፡" ብለህ፡ የፈራህ፡ እንደሆነ፡ ደህ፡ ሌላ፡ ነገር፡ ነው፡፡ አን
ዳንድ፡ ሰዎች፡ ይህን፡ በመሥጋት፡ ግማሽ፡ ሰው፡ ግማሽ፡ አውራ፡ ሆነው፡ ይ
ኖራሉ፡፡ በቀደምት፡ ወልደ፡ እግዚአብሔር፡ የተባለውን፡ ወንድሜን፡ **The Bea-**
stly Man እያልኩ፡ እንደምጠራው፡ ነግራለሁ፡፡ በአማርኛ፡ **ክውራ**
ሰው፡፡ ለማለት፡ ሞከራሁና፡ ቃላቱ፡ በግም፡ ቀለሁ
ብኝ፡፡ ስለዚህ፡ እንግሊዝኛውን፡ መረጃሁ፡ ትንሽ፡ ሞቅ፡ ያለ፡ ነው፡፡

-“ በኔ፡ በኩል፡ ማናቸውንም፡ አልመርጥም፡፡ ግን፡ ለሰው፡ ሳኬ፡
አስተዳደሪያ፡ የሥልጣን፡ እርምጃ፡ የእግኝተኛውን፡ ብልጫ፡ ለመመዝገብ፡
የሞገርን፡ እንደሆነ፡ ነግብዞቹ፡ የተሳሳቱት፡ ውነተኞች፡ ይሻሉ፡ እናሉ
ሁ፡፡ ከሳው፡ ቢቀር፡ ማን፡ ወይም፡ ምን፡ መሆናቸውን፡ አመነውር፡ እልምንኳም፡፡
The Beastly Men ግን፡ ያህል በረብሎሉ፡፡ በወንጌል፡“...የበግ፡ ለምድ፡ ለ
ብሰው፡ ይመጣሉ፡ ውሳጣቸው፡ ግን፡ ተከፋ፡ነው፡...“ ተብሎ፡ ተጽፏል፡፡

